

KOMISJONI OTSUS (EL) 2015/1877,**20. aprill 2015,****tariifide kohta, mis S.C. Hidroelectrica S.A. Romania kehtestas ettevõtjatele S.C. Termoelectrica S.A. ja S.C. Electrocentrale Deva S.A. – SA.33475 (12/C)***(teatavaks tehtud numbri C(2015) 2648 all)***(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

võttes arvesse otsust, millega Euroopa Komisjon algatas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetluse riigiabi SA.33475 (12/C, ex 12/NN) ⁽¹⁾ kohta,

olles kutsunud kolmandaid isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud artiklitele ja võttes neid märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 2. augustil 2011 esitas investeerimisfond S.C. Fondul Proprietatea S.A. (edaspidi „kaebuse esitaja”) komisjonile kaebuse seoses sellega, et S.C. Hidroelectrica S.A. (edaspidi „Hidroelectrica”) ostis elektritarnijatelt elektrienergiat väidetavalt turuhinnast kõrgemate hindadega.
- (2) 25. aprillil 2012 teavitas komisjon Rumeeniat otsusest algatada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlus seoses lepingutega, mille alusel Termoelectrica S.A. (edaspidi „Termoelectrica”) ja S.C. Electrocentrale Deva S.A. (edaspidi „Electrocentrale Deva”) tarnisid Hidroelectricale hulgi elektrit, edaspidi „menetluse algatamise otsus”.
- (3) Menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽²⁾. Komisjon kutsus Rumeenia ametiasutusi ja huvitatud isikuid üles esitama märkusi.
- (4) 23. juulil 2012 esitasid Rumeenia ametiasutused komisjonile oma esialgsed märkused menetluse algatamise otsuse kohta.
- (5) Komisjon sai üksnes Termoelectrica 11. juuni 2012. aasta ja Electrocentrale Deva 12. juuni 2012. aasta esialgsed märkused, mille Rumeenia ametiasutused edastasid komisjonile 26. juulil 2012. Rumeenia ametiasutused edastasid samad esialgsed märkused komisjonile taas 2. augustil 2012.
- (6) 12. veebruaril 2013 teavitas komisjon Rumeenia ametiasutusi, et ta ei ole huvitatud isikutelt märkusi saanud.
- (7) 24. märtsil 2013 kordasid Rumeenia ametiasutused oma esialgset seisukohta seoses kõnealuse juhtumiga.
- (8) Komisjon palus oma 29. juuli ja 11. septembri 2013. aasta, 3. märtsi, 6. augusti ja 25. septembri 2014. aasta ning 19. jaanuari 2015. aasta kirjaga Rumeenia ametiasutustelt täiendavat teavet. Rumeenia ametiasutused esitasid täiendavat teavet 11. septembril 2013, 24. märtsil, 14. mail, 3. septembril, 22. septembril, 10. oktoobril ja 21. oktoobril 2014 ning 20. veebruaril 2015.

⁽¹⁾ Komisjoni otsus C(2012) 2552 final, 25. aprill 2012, riikliku abi viitenumber SA.33475, lk 46.⁽²⁾ ELT C 395, 20.12.2012, lk 46.

- (9) 16. aprillil 2015 loobus Rumeenia aluslepingu artikli 342 ning määruse nr 1⁽³⁾ artikli 3 alusel õigusest võtta otsus vastu rumeenia keeles ning nõustus, et otsus võetakse vastu inglise keeles.

2. ABIMEETMETE KIRJELDUS

- (10) Käesolevas jaos kirjeldatakse lepinguosalisi (st Hidroelectrica, Termoelectrica ja Electrocentrale Deva), teisi elektritootjaid, elektriostulepinguid seoses Rumeenia elektrituruga ning mitmeid asjaolusid ja väidetavate abisaajate omavahelisi seoseid.

2.1. Lepinguosalised

2.1.1. Hidroelectrica

- (11) Hidroelectrica asutati 2000. aastal. Hidroelectricale kohaldatakse tavapärasest äriühinguõigust. Ettevõtja aktsiakapital on majandus- ja kaubandusministeeriumi kaudu Rumeenia riigi (80,06 %) ning kaebuse esitaja (19,94 %) valduses. Rumeenia riik on esindatud Hidroelectrica aktsionäride üldkoosolekul ja juhatuses. Hidroelectrica põhikirja alusel juhib ja esindab ettevõtte igapäevategevust peadirektor, kes teeb iseseisvalt otsuseid muudes kui aktsionäride üldkoosoleku ja juhatuse pädevuses olevates küsimustes. Tegelikult ühendas Hidroelectrica juhatuse ülesanded riiklike ametikohtadega⁽⁴⁾.
- (12) Hidroelectrica on Rumeenia peamine elektritootja, aastase tootmisvõimsusega ligikaudu 17,5 TWh tavapärasel hüdroloogilisel aastal. Hidroelectrica toodab elektritootmist tammide abil ja jõevoolu-hüdrojaamades. Toodang on aga varieeruv, sõltudes tugevalt hüdroloogilistest tingimustest: 2009. aastal oli Hidroelectrica toodang 16,4 TWh, 2010. aastal 21,3 TWh ja 2011. aastal 14,7 TWh. 2013. aastal oli Hidroelectrica turuosa 28,24 %, edestades kivisöel põhineva soojusenergia tootjat Complexul Energetic Oltenia, kelle turuosa oli 20,83 %, ning 20,65 % turuosaga tuumaenergia tootjat Nuclearelectrica. Mõlemad ettevõtted kuuluvad riigile.
- (13) Hidroelectrica suhtes alustati maksujõuetusmenetlust 26. juunil 2012,⁽⁵⁾ menetlus lõpetati 26. juunil 2013⁽⁶⁾. 25. veebruaril 2014 alustati Hidroelectrica suhtes taas maksujõuetusmenetlust.

2.1.2. Abisaajad

- (14) Tarnijad, kes sõlmisid vaatlusalused lepingud Hidroelectricaga, on Termoelectrica ja Electrocentrale Deva, kaks kivisöel põhineva elektritootjat, kes on täielikult – otseselt või kaudselt – riigi omandis, ning nende aastane tootmisvõimsus lepingu sõlmimise ajal oli vastavalt 1,7 TW ja 1,3 TW ning turuosa 2009. aastal vastavalt 3 % ja 5 %⁽⁷⁾ ja 2011. aastal 1,9 % ja 4,1 %⁽⁸⁾. Termoelectrica ja Electrocentrale Deva müüsid elektrit, mis oli toodetud kulukast konkurentsivõimetust kohalikust sõest⁽⁹⁾.

⁽³⁾ Määrus nr 1, 15. aprill 1958, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6.10.1958, lk 385/58).

⁽⁴⁾ Kõigil Hidroelectrica juhatuse liikmetel, v.a Hidroelectrica peadirektoril ja Fondul Proprietatea esindajal (2010), olid muud ülesanded mitmesugustes ministeeriumides ning nad nimetati majandus- ja kaubandusministeeriumi käskkirjaga järgmistele ametikohtadele: i) aastatel 2005–2006: majandus- ja kaubandusministri isiklik nõunik, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ministri kabineti direktor, riigi rahanduse ministeeriumi kabineti nõunik ja valitsuse peasekretariaadi nõunik olid Hidroelectrica juhatuse liikmed; ii) aastatel 2007–2008: olukord teadmata; iii) 2009. aastal: majandus- ja kaubandusministeeriumi riigisekretär oli ka Hidroelectrica juhatuse esimees (2009), samas kui riigi rahanduse ministeeriumi riigisekretär ning kaks majandus- ja kaubandusministeeriumi peadirektorit olid samaaegselt Hidroelectrica juhatuse liikmed; iv) 2010. aastal: kolm majandus- ja kaubandusministri isiklikku nõunikku, rahandusministeeriumi riigisekretär ning majandus- ja kaubandusministeeriumi peadirektor olid Hidroelectrica juhatuse liikmed.

⁽⁵⁾ Bukaresti kohtu otsus nr 22456/3/2012, 26. juuni 2012.

⁽⁶⁾ Bukaresti kohtu otsus nr 6482, 26. juuni 2013.

⁽⁷⁾ Energy Regulator, *Annual Report 2009* (energiasektorit reguleeriva asutuse aastaaruanne 2009), lk 15.

⁽⁸⁾ Energy Regulator, *Annual Report 2011* (energiasektorit reguleeriva asutuse aastaaruanne 2011), lk 15.

⁽⁹⁾ Näiteks kaasati Termoelectrica tarnivad kivisöekaevandused, sh Paroşeni kaevandus, abikavasse, mille eesmärk oli lõplikult sulgeda konkurentsivõimetud söekaevandused Rumeenias ning mille komisjon kiitis heaks 22. veebruari 2012. aasta otsusega kohtuasjas SA.33033 – National Hard Coal Company.

- (15) Electrocentrale Deva oli 2001. aasta detsembrini Termoelectrica alla kuuluv üksus, seejärel ühendati see koos teiste riigi omandis olevate üksustega (CE Craiova, Electrocentrale Bucuresti, CE Rovinari jne) eraldi äriüksuseks. Kuni 27. märtsini 2012 oli Electrocentrale Deva ainus aktsionär Termoelectrica.

2.2. Muu turuteave

- (16) Elektri tootmisel Rumeenias on ülekaalus riigi kontrolli all olevad ettevõtjad, kelle turuosa on kokku ligikaudu 90 %⁽¹⁰⁾. Kogu elektri puhastoodang Rumeenias oli 2011. aastal 60,38 TWh. Elektritootmisel on suurim osakaal veejõul töötavatel (ligikaudu 28 % kogutoodangust), tuumaenergial põhinevatel (ligikaudu 18 %) ja fossiilkütuseid kasutatavatel (ligikaudu 51 %) jõujaamadel⁽¹¹⁾.
- (17) Rumeenia turg on seotud eriti Bulgaariaga, kelle netoedastamisvõimsus oli 2009.–2010. aastal 400 MW, ja Ungariga, kelle netoedastamisvõimsus 2009.–2010. aastal oli 500–800 MW. Nimetatud liikmesriikidega loodud ühenduse netovõimsust ei kasutatud sel ajavahemikul ülekoormuse tõttu täielikult ära. Ajavahemikul 2009–2011 olid elektri impordi- ja ekspordivõid Rumeeniasse ja Rumeeniast järgmised: i) 2009. aastal imporditi 676 GWh ja eksporditi 3 154 GWh elektrit (ligikaudu 4,8 % elektri kogutoodangust Rumeenias); ii) 2010. aastal imporditi 943 GWh ja eksporditi 3 854 GWh elektrit (ligikaudu 3,4 % elektri kogutoodangust Rumeenias); iii) 2011. aastal imporditi 1 036 GWh ja eksporditi 2 942 GWh elektrit (ligikaudu 2,8 % elektri kogutoodangust Rumeenias).

2.3. Lepingud

- (18) Leping Termoelectricaga sõlmiti 30. juulil 2008,⁽¹²⁾ leping Electrocentrale Devaga sõlmiti 9. juunil 2009 (käesolevas otsuses edaspidi koos „asjaomased lepingud“) kümneks aastaks. Hidroelectrica kohtuhaldur Euro-Insol lõpetas asjaomased lepingud Hidroelectrica maksejõuetusmenetluse ajal 2012. aasta augustis⁽¹³⁾.
- (19) Rumeenia majandus- ja kaubandusministeeriumile adresseeritud kirjadega taotlesid Termoelectrica ja Electrocentrale Deva ministeeriumilt heakskiitu asjaomaste lepingute allkirjastamisele, nagu on osutatud põhjendustes 20–22:
- (20) 15. juulil 2008 kinnitas Termoelectrica kirjas nr 7323 järgmist: „[...] Termoelectrica SA on analüüsinud mitmeid meetodeid kõnealuse kiireloomulise probleemi lahendamiseks ning ainus variant, millel on väljavaateid kiireks eduks ning mis ei nõua ELi heakskiitu, on järgmine (10aastase) lepingu allkirjastamine Termoelectrica SA ja Hidroelectrica SA vahel tootmisüksuses nr 4 CET Paroşeni toodetud elektri ostmiseks. Lepingujärgne hind kujutab endast hinda, mille ANRE on CET Paroşenile määranud kindlaks reguleeritud turul ja mis põhineb Termoelectrica SA põhjendatud kuludel; ning pikaajalise (u 10aastase) lepingu allkirjastamine ettevõttega Compania Naţională a Huilei Petroşani kivisöe hankimiseks. Termoelectrica SA (SE Paroşeni), aga ka Compania Naţională a Huilei⁽¹⁴⁾ jaoks [...] tähendaks see pikaajalist tulevikku neile kahele Jiu orus asuvalle ettevõttele“.
- (21) 27. mail 2009 palus Electrocentrale Deva kirjas nr 10855 järgmist: „[...] Et vältida ettevõtte pankrotistumist ja luua vajalikud tingimused ettevõtte jätkuvaks käitamiseks vajalike investeeringute rahastamiseks ja rakendamiseks, palume teie heakskiitu läbirääkimiste pidamiseks, et sõlmida 10aastane leping Electrocentrale Deva ja Hidroelectrica Bucureşti vahel, et müüa Hidroelectricale elektrienergiat koguses, mis vastab keskmiselt 150 MW võimsusele, lisaks reguleeritud turule tarnitud kogusele, ning ANRE heakskiidetud hinnaga, mis katab põhjendatud tootmiskulud“.
- (22) Kõnealused kaks kirja pälvisid Rumeenia majandus- ja kaubandusministeeriumide esindajate heakskiidu ministri ja/või riigisekretäri tasandil. Asjaomastes lepingutes kinnitatakse, et nende sõlmimisel on võetud aluseks kõnealused kirjad.

⁽¹⁰⁾ Energy Regulator, *Annual Report 2010* (energiasektorit reguleeriva asutuse aastaaruanne 2010), lk 12.

⁽¹¹⁾ Energy Regulator, *Annual Report 2011* (energiasektorit reguleeriva asutuse aastaaruanne 2011), lk 22.

⁽¹²⁾ Lepingute täitmine algas 2009. aastal.

⁽¹³⁾ Leping Termoelectricaga lõpetati 29. augustil 2012 ning leping Electrocentrale Devaga lõpetati 30. augustil 2012.

⁽¹⁴⁾ 1. augustil 2013 liideti äriühinguga Complexul Energetic Hunedoara ka Compania Nationala a Huilei väidetavalt konkurentsivõimelistest kaevandustest eraldunud üksus Societatea Naţională a Huilei.

- (23) Termoelectricaga sõlmitud lepingu puhul ei olnud ei Hidroelectrical ega Termoelectrical võimalust lepingut lõpetada. Electrocentrale Devaga sõlmitud lepingu puhul oli nii Hidroelectrical kui ka Electrocentrale Deval võimalik leping lõpetada järgmistel tingimustel: i) teise lepinguosalise tootmiskvaliteedi kaotus, 5 tööpäeva jooksul kvaliteedi kaotuse kuupäevast; ii) ühe lepinguosalise keeldumine uue lepingu sõlmimisest või olemasoleva lepingu muutmisest, juhul kui selle sõlmimise ajal valitsenud majanduslikud ja tehnilised tingimused on muutunud; iii) muudel juhtudel, mis on sätestatud mis tahes kohaldatavas seaduses või määruses ⁽¹⁵⁾.
- (24) Termoelectricaga sõlmitud lepingu üksikasjad olid järgmised: i) lepingujärgse hinna määrab kindlaks Rumeenia energiasektorit reguleeriv asutus ANRE, võttes aluseks Termoelectrica põhjendatud tootmiskulud; ii) Hidroelectrica ostab igal kuul kogu Parošeni jõujaama toodetud elektrienergia ⁽¹⁶⁾. Lepingu allkirjastamisest kuni selle lõpetamiseni kohtuhalduri poolt muudeti lepingut kaheksa korda (seitsme lisandiga kohandati hindu) ⁽¹⁷⁾.
- (25) Electrocentrale Devaga sõlmitud lepingu üksikasjad on järgmised: i) lepingujärgse hinna määrab kindlaks ANRE, võttes aluseks Electocentrale Deva põhjendatud tootmiskulud; ii) juhul kui ANRE enam ei reguleeri elektrihindu, peavad hinnaläbirääkimisi lepinguosalisel ning hind ei tohi olla madalam kui eelneva aasta lepingujärgne hind; iii) lepinguosalisel ei määra trahvi ega muud maksu, juhul kui müüja ei suuda tarnida lepingujärgset kogust elektrit või kui ostja ei suuda maksta lepingujärgset hinda ⁽¹⁸⁾. Lepingu allkirjastamisest kuni ajani, mil kohtuhaldur selle lõpetas, muudeti lepingut viis korda ⁽¹⁹⁾ (kõik muudatused puudutasid hindade kohandamist).
- (26) Ehkki mõlema lepingu sõnaselgete sätete kohaselt määrab lepingujärgse hinna reeglina ANRE, kohandati hindu praktikas majandus- ja kaubandusministeeriumi eelneval heakskiidul, v.a kolm erandit ⁽²⁰⁾.
- (27) Näiteks taotles Hidroelectrica kirja teel (kuupäev loetamatu) majandus- ja kaubandusministeeriumilt heakskiitu hindade kohandamiseks ajavahemikuks 1. augustist 2009 kuni 31. detsembrini 2009 „tootmiskulude suurenemise tõttu”. Samas kirjas osutatakse selgesõnaliselt, et „kõnealuse kahe lepingu sõlmimise ja rakendamise eesmärk on müüa konkurentsipõhisel turul teatud kogus kivisöel põhinevat elektrit koos vee jõul toodetud elektriga ning pakkuda neile kahele soojusenergia tootjale lepingut, mida finantsasutused hüpoteegina aktsepteerivad, et saada pikaajalisi laene, mis on vajalikud elektritootmislubade säilitamiseks nõutavate investeeringute tegemiseks”.
- (28) Samamoodi taotles Hidroelectrica teise kirjaga majandus- ja kaubandusministeeriumi heakskiitu 2009. aasta hinna 230 RON/MWh säilitamiseks ajavahemikuks 1. jaanuarist 2010 kuni 31. märtsini 2010, et „saavutada tulu, mis on nõutav selleks, et jätkata kivisöel põhineva elektri tootja ja soojusenergia tootja käimasolevat restruktureerimist [...]”.
- (29) Pärast asjaomaste lepingute sõlmimist taotles Hidroelectrica lisaks sellele 2011. aasta kirjaga nr 6547 majandus- ja kaubandusministri heakskiitu 2011. aasta hindade kohandamiseks, et võimaldada Termoelectrical ja Electrocentrale Deval „saada pikaajalisi laene, mis on vajalikud elektritootmislubade säilitamiseks nõutavate investeeringute tegemiseks, ning saada tootja Compania Națională a Huilei restruktureerimiseks vajalikku tulu”.

⁽¹⁵⁾ Electrocentrale Devaga sõlmitud lepingu artikkel 25.

⁽¹⁶⁾ Grupp 4 CET Parošeni – hinnanguline lepingujärgne kogus kogu lepingu kestuse ajaks on 940 GWh aastas.

⁽¹⁷⁾ 1. lisandiga (22.3.2009) määratakse 2009. aasta hinnaks 225 RON/MWh; 2. lisandiga (kuupäev teadmata) määratakse 2009. aasta hinnaks 225 RON/MWh ja sätestatakse, et alates 2010. aastast määrab hinna lepingu kogukestuse ajaks ANRE; 3. lisandiga (7.8.2009) määratakse 2009. aasta hinnaks 230 RON/MWh; 4. lisandiga (19.2.2010) määratakse ajavahemikuks 1.1.–31.3.2010 hinnaks 230 RON/MWh; 5. lisandiga (30.3.2010) määratakse ajavahemikuks 1.4.–31.12.2010 hinnaks 230 RON/MWh; 6. lisandiga (31.12.2010) määratakse sama hind mis 5. lisandis (230 RON/MWh kuni 31.1.2011); 7. lisandiga (1.2.2011) seatakse ajavahemikuks 1.2.–31.12.2011 hinnaks 235 RON/MWh; 8. lisandiga (22.9.2011) asendatakse algses lepingus nimetatud algne tarnija Termoelectrica ettevõttega SC de Producere a Energieie Electrice si Termice Electrocentrale Parošeni SA.

⁽¹⁸⁾ Vt Electrocentrale Devaga sõlmitud lepingu artikkel 14.

⁽¹⁹⁾ Esialgne lepingujärgne hind on 220,56 RON/MWh. 1. lisandiga (1.8.2009) määratakse aastaks 2009 hinnaks 234 RON/MWh; 2. lisandiga (2.1.2010) määratakse ajavahemikuks 1.1.–30.6.2010 hinnaks 225,7 RON/MWh; 3. lisandiga (11.2.2010) määratakse ajavahemikuks 1.1.–31.3.2010 hinnaks 234 RON/MWh; 4. lisandiga (1.4.2010) määratakse ajavahemikuks 1.4.–31.12.2010 hinnaks 234 RON/MWh; 5. lisandiga (1.2.2011) määratakse ajavahemikuks 1.2.–31.12.2011 hinnaks 234 RON/MWh.

⁽²⁰⁾ Termoelectrica: 1. lisandiga (20.3.2009) sätestati hind 2009. aastaks ANRE otsuse põhjal; 2. lisandiga (1.6.2009) määrati hind 2009. aastaks ja täpsustati, et alates 2010. aastast määrab Parošeni elektrijaamale lepingujärgse hinna ANRE. Electrocentrale Deva: 2. lisandiga (7.1.2009) kohandati hinda vastavalt ANRE otsusele.

- (30) Kõigis neis kirjades nimetatakse selgesõnaliselt, et Hidroelectica taotleb majandus- ja kaubandusministeeriumilt heakskiitu, et „volitada kolme elektritootja juhatusi allkirjastama uusi hindu puudutavaid lisandeid”.
- (31) Lisaks viidatakse kõigis hinnakohandusi puudutavates asjaomaste lepingute lisandites Hidroelectrica ettevõtte-sisestele kirjadele, mille on heaks kiitnud kas majandus- ja kaubandusminister või majandus- ja kaubandusministeeriumi riigisekretär (v.a põhjenduses 26 nimetatud kolm erandit) ning mille põhjal kõnealused hinnakohandused heaks kiideti ⁽²¹⁾.
- (32) Ajavahemikul 2009–2011 osteti asjaomaste lepingute raames elektrit järgmistes kogustes ja maksti järgmist keskmist hinda ⁽²²⁾:

	2009	2010	2011
Electrocentrale DEVA			
Kogus (GWh)	499,8	308,6	146,4
Ostuhind (RON/MWh)	230,2	234,0	234,0

	2009	2010	2011
Termoelectrica			
Kogus (GWh)	900,7	804,6	648,9
Ostuhind (RON/MWh)	227,4	230,0	234,4

2.4. Rumeenia elektriturg

- (33) Rumeenias kaubeldakse elektrienergiaga peamiselt kahel turul: i) reguleeritud elektriturg, kus elektriga kauplemisel võetakse aluseks reguleeritud tariifid ja tingimused, ning ii) konkurentsipõhine elektriturg, kus elektriga kaubeldakse vabalt, sh kaht põhilist liiki lepingute kaudu: suhteliselt standardised kahepoolsed lepingud, millega kaubeldakse tsentraliseeritud turul, ning vabalt kokkulepitud kahepoolsed lepingud, nn otselepingute turg.

2.4.1. Reguleeritud elektriturg

- (34) Reguleeritud elektriturul tehakse tehinguid müügi-ostu raamlepingute kaudu, mille sõlmivad reguleeritud turul tegutsevad elektritootjad, sh Hidroelectrica, ja viimasena vastutavad tarnijad, kes tagavad elektri tarnimise lõppkasutajale. Vabatarbijad ostavad elektrit reguleeritud tariifidega. Reguleeritud turul määrab ANRE eelnevalt igaks aastaks kindlaks elektritootjate tarnitava elektri hinna ja koguse. Aastateks 2009–2010, kui kõnealuseid lepinguid hakati rakendama, kaubeldi 56–61 % Rumeenias tarbitava elektriga reguleeritud turul.

⁽²¹⁾ Termoelectrica: 3. lisandiga (1.8.2009), milles viidatakse kirjale nr II/11096/31.7.2009, mille on heaks kiitnud majandus- ja kaubandusministeeriumi riigisekretär, määratakse hind aastaks 2009; 4. lisandiga (11.2.2010), milles viidatakse kirjale nr II/11672/11.2.2010, mille on heaks kiitnud majandus- ja kaubandusminister, määratakse hind ajavahemikuks 1.1.–31.3.2010; 5. lisandiga (1.4.2010), milles viidatakse kirjale nr II/11877/29.3.2010, mille on heaks kiitnud majandus- ja kaubandusminister, määratakse hind ajavahemikuks 1.4.–31.12.2010; 6. lisandiga (1.1.2011), milles viidatakse samale kirjale II/11877/29.3.2010, mille on heaks kiitnud majandus- ja kaubandusminister, jäetakse kõnealune hind ajavahemikuks 1.1.–31.12.2011 samaks; 7. lisandiga (1.2.2011), milles viidatakse kirjale 6547/21.1.2011, mille on heaks kiitnud majandus- ja kaubandusminister, määratakse hind ajavahemikuks 1.2.–31.12.2011.

Electrocentrale Deva: 1. lisandiga (1.8.2009), milles viidatakse kirjale II/11096/31.7.2009, mille on heaks kiitnud majandus- ja kaubandusministeeriumi riigisekretär, määratakse hind aastaks 2009; 3. lisandiga (11.2.2010), milles viidatakse kirjale II/11674/11.2.2010, mille on heaks kiitnud majandus- ja kaubandusminister, määratakse hind ajavahemikuks 1.1.–31.3.2010; 4. lisandiga (1.4.2010), milles viidatakse kirjale II/11878/29.3.2010, mille on heaks kiitnud majandus- ja kaubandusminister, määratakse hind ajavahemikuks 1.4.–31.12.2010; 5. lisandiga (1.2.2011), milles viidatakse kirjale 6547/21.1.2011, mille on heaks kiitnud majandus- ja kaubandusminister, määratakse hind ajavahemikuks 1.2.–31.12.2011.

⁽²²⁾ Vastavalt Rumeenia esitatud tabelile 11. septembrist 2013 ja 20. veebruarist 2015 lõppes elektri tarnimine asjaomaste lepingute raames 2011. aasta lõpus. Seega ei tehtud 2012. aastal tarneid.

2.4.2. Konkurentsipõhine elektriturg

- (35) Alates 2005. aastast jaguneb Rumeenia konkurentsipõhine elektriturg viieks spetsiifiliseks turuks: i) OPCOMi hallatavad tsentraliseeritud turud; ii) otselepingute turg; iii) kõrvalteenuste turg; iv) reguleerimisturg ja v) eksporditurg.
- (36) Tsentraliseeritud turge haldab OPCOM. OPCOM loodi 2001. aastal valitsuse otsusega nr 627/2000 piiratud vastutusega äriühinguna ja 100 % ulatuses edastusvõrgu käitaja Transelectrica omanduses oleva tütarettevõtjana. ANRE antud loa alusel kavandati OPCOM elektrienergia hulgi kaubanduse platvormiks Rumeenias. OPCOM on ainus elektribörs Rumeenias, toimides paigana, kus elektriga kaubeldakse, ning täites vahendaja rolli.
- (37) OPCOMis on viis turulõiku: i) järgmise päeva turg; ii) päevasisene turg; ⁽²³⁾ iii) tsentraliseeritud kahepoolset turud ehk avaliku enampakkumise teel sõlmitud kahepoolsete lepingute tsentraliseeritud turg OPCOM-PCCB ja pidevate läbirääkimiste teel sõlmitavate kahepoolsete lepingute tsentraliseeritud turg CMBC-CN; iv) roheliste sertifikaatide tsentraliseeritud turg ja v) kasvuhoonegaaside saastekvootide sertifikaatidega kauplemise platvorm. OPCOMi tehingutega alustati alles 2005. aastal ning ainult järgmise päeva turu ja OPCOM-PCCB turulõikudes.
- (38) Asjaomased lepingud sõlmiti Rumeenia otselepingute turul, mis on käesoleva juhtumi puhul käsitletav turulõik.

2.4.3. OPCOM-PCCB

- (39) OPCOM-PCCB turulõigis korraldab OPCOM avalikke enampakkumisi elektri müügiks ja ostuks. Iga tootja/tarnija/tarbija müügi- või ostupakkumised esitatakse turukorraldajale. Igas pakkumises tuleb täpsustada järgmist: i) kas miinimumhind, millega pool müüb elektrit, või maksimumhind, millega ta ostab elektrit, ning ii) raamkokkulepe, mille raames pakkumise teinud pool kavatab elektrit tarnida/osta. Müügi- ja ostupakkumistes täpsustatakse tarnetingimused, sealhulgas elektri kogus, tarne kestus (minimaalselt üks kuu ja maksimaalselt üks aasta) ning kavandatud raamkokkulepe. Hinna puhul järgitakse parima hinnapakumise põhimõtet. Aastateks 2009 ja 2010, kui asjaomaseid lepinguid hakati rakendama, müüdi OPCOM-PCCB turul vähem kui 7 % Rumeenias toodetavast elektrist.
- (40) Pärast menetluse algatamise otsuse avaldamist võttis komisjon vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 102 vastu otsuse, milles leidis, et OPCOMi hallatav energiabörs moodustab asjakohase teenuseturu, millel OPCOMil on valitsev seisund ning mis on otselepingute turust eraldiseisev ⁽²⁴⁾.

2.4.4. Otselepingute turg

- (41) Otselepingute turg on vaba turg, mida ANRE ei reguleeri. Lepinguosalistes peavad kahepoolset läbirääkimisi koguste, hindade ja muude lepingupunktide üle. See annab lepinguosalistele müügilepingute tingimuste läbirääkimistel suure paindlikkuse. Lepingutingimused on konfidentsiaalsed.

2.4.5. Asjaomaste lepingutega samaaegselt kehtivate otselepingute lühikirjeldus

- (42) Komisjon taotles 21. veebruari 2014. aasta kirjaga Rumeenia ametiasutustelt teavet Rumeenia turul sõlmitud kahepoolsete lepingute kohta (mis ei ole asjaomased lepingud), mille kestus ja tarnitav elektrikogus on võrreldavad. Komisjoni taotlus hõlmas kõiki, nii riigi kui ka eraomandis olevaid Rumeenia elektrienergiaettevõtjaid. 14. mail 2014 esitasid Rumeenia ametiasutused nõutud olulised üksikasjad kõigi lepingute kohta, mille olid allkirjastanud elektristojad, kelle aastane elektritarbimine ületas aastatel 2009–2011 igal aastal 150 GWh ⁽²⁵⁾.

⁽²³⁾ OPCOMi hallatav alles alates 2011. aasta juulist.

⁽²⁴⁾ Komisjoni 5. märtsi 2014. aasta otsus, millega rakendatakse ELi toimimise lepingu artiklit 102 ja määratakse trahvid vastavalt nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 (asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta) (ELT L 1, 4.1.2003, lk 1) artiklile 7 juhtumi AT.39984 „Rumeenia energiabörs/OPCOM” puhul.

⁽²⁵⁾ Andmestik hõlmas järgmist teavet: müüja ja ostja nimi, lepingu liik, jõustumise kuupäev, lõppemise kuupäev ning aastate 2009–2011 kohta kogus, pakkumine ja kaalutud keskmine hind igal aastal.

- (43) Rumeenia ametiasutused rõhutasid, et komisjoni nõutud *ad hoc* andmekogum hõlmas kõiki lepinguid, mis sõlmiti jaeturul asjaomasel ajavahemikul ja konkurentsitingimustel ning mille sõlmisid muud tarbijad kui kodumajapidamised. Rumeenia ametiasutused esitasid aastaandmed 75 lepingu kohta, mis kehtisid käesolevat juhtumit puudutaval ajavahemikul 2009–2011 kas ühe või mitu aastat. Komisjon mõistab, et Rumeenia ametiasutused esitasid asjakohased andmed kõikide lepingute kohta, mis vastasid komisjoni esitatud kriteeriumidele (võrreldav kestus ja kogus) asjaomasel ajavahemikul 2009–2011. Asjaomased lepingud moodustasid ligikaudu 17 % ajavahemikul 2009–2011 sõlmitud otselepingutega hõlmatud ja Rumeenia tagatud elektri kogumahust.
- (44) Rumeenia ametiasutuste esitatud andmetes on ära toodud vabaturul elektrienergia jaemüügi puhul makstud kõrgeimad hinnad aastatel 2009–2011: 2009. aastal 266,5 RON/MWh; 2010. aastal 229,96 RON/MWh ja 2011. aastal 232,33 RON/MWh. Iga selline leping puudutas eraldi vaadatuna siiski väiksemaid koguseid kui iga käesolevas otsuses käsitletav asjaomane leping.
- (45) Muude tarnijate kui Termoelectrica ja Electrocentrale Deva sõlmitud lepinguid puudutava teabe uurimisel selgus, et 2009. aastal, kui käesolevas otsuses käsitletavaid asjaomaseid lepinguid hakati rakendama, ei sõlminud ükski teine tarnija tarnelepingut, mis sarnaneks piisavalt asjaomase kahe lepinguga nii koguse (ligikaudu 900 GWh ja 500 GWh) kui ka kestuse (10 aastat) poolest. Mõttekas võrdlus asjaomaste lepingutega on võimalik ainult siis, kui teised lepingud hõlmavad sama kogust, on sama kestusega ja/või jõustuvad samal ajal. Kuna selliseid täielikult võrreldavaid lepinguid ei olnud, on vajalik lepingute erinevusi arvestav ökonomeetriline analüüs, mille aluspõhimõtted ja tulemused on esitatud põhjendustes 77–80 ja lisas.

2.4.6. Hidroelectrica elektrimüügi lepingud

- (46) Ajavahemikul 2009–2011 müüs Hidroelectrica ka ligi 60 % oma toodetud elektrist teistele eraostjatele pikaajaliste hulgi- ja jaemüügilepingute kaudu, mida komisjon uurib ⁽²⁶⁾. Nende lepingute kohased Hidroelectrica müügihinnad olid enam kui 40 % madalamad kui hulgiostuhinnad, mida Hidroelectrica Termoelectricale ja Electrocentrale Devale keskmiselt maksis. Näiteks oli selliste lepingute kohaselt kõrgeim elektri müügihind 2009. aastal 159,8 RON/MWh ja 2010. aastal 168 RON/MWh.
- (47) Hidroelectrica sõlmis väiksemaid koguseid hõlmavaid elektrimüügilepinguid ka teiste lepinguosalistega ⁽²⁷⁾. Selliste jaemüügilepingute kohane kõrgeim müügihind asjaomasel ajavahemikul oli 2009. aastal 185 RON/MWh, 2010. aastal 190 RON/MWh ja 2011. aastal 160 RON/MWh ehk keskmiselt ligikaudu 13 % madalamad kui hulgiostuhinnad, mida Hidroelectrica Termoelectricale ja Electrocentrale Devale maksis.

2.5. Asjaolud pärast 2011. aastat ning Termoelectrica, Electrocentrale Deva, Electrocentrale Paroşeni ja CEH vahelised seosed

- (48) Termoelectrica Paroşeni elektriijaam, kes oli Termoelectricaga sõlmitud lepingu raames ostetud elektrikoguse tegelik tarnija, sai eraldiseisvaks üksuseks ning kanti 11. juulil 2011 Rumeenia kaubandusregistrisse nime all Electrocentrale Paroşeni ⁽²⁸⁾. 22. septembril 2011 võttis Electrocentrale Paroşeni üle kõik Termoelectrica õigused ja kohustused käesolevas otsuses käsitletava lepingu raames Hidroelectricaga. Electrocentrale Paroşeni tarnis Hidroelectricale elektrit 2011. aasta septembris ja oktoobris, ehkki kogused olid väga väikesed.
- (49) Asjaomaste lepingute raames toimuva tarne lõppkuupäeval oli Termoelectrica ikka veel nii Electrocentrale Deva kui ka Electrocentrale Paroşeni ainus aktsionär.
- (50) Erakorralise määrusega nr 84/2011 ⁽²⁹⁾ rakendati Termoelectrica ja riigi vahel võla kapitaliseerimist. Seega kandis Termoelectrica oma aktsiad eri ettevõtetes (Electrocentrale Deva, Electrocentrale Paroşeni ja Electrocentrale Bucureşti) üle riigile, et maksta oma võlad riigile. Osaluse võõrandamine toimus sõltumatu hindaja koostatud hinnangu alusel.

⁽²⁶⁾ Komisjoni 25. aprilli 2012. aasta otsused C(2012) 2516 final juhtumi SA.33623 kohta (ELT C 189, 29.6.2012, lk 3), C(2012) 2517 final juhtumi SA.33624 kohta (ELT C 268, 5.9.2012, lk 21), C(2012) 2542 final juhtumi SA.33451 kohta (ELT C 395, 20.12.2012, lk 5) ja C(2012) 2556 final juhtumi SA.33581 kohta (ELT C 395, 20.12.2012, lk 34).

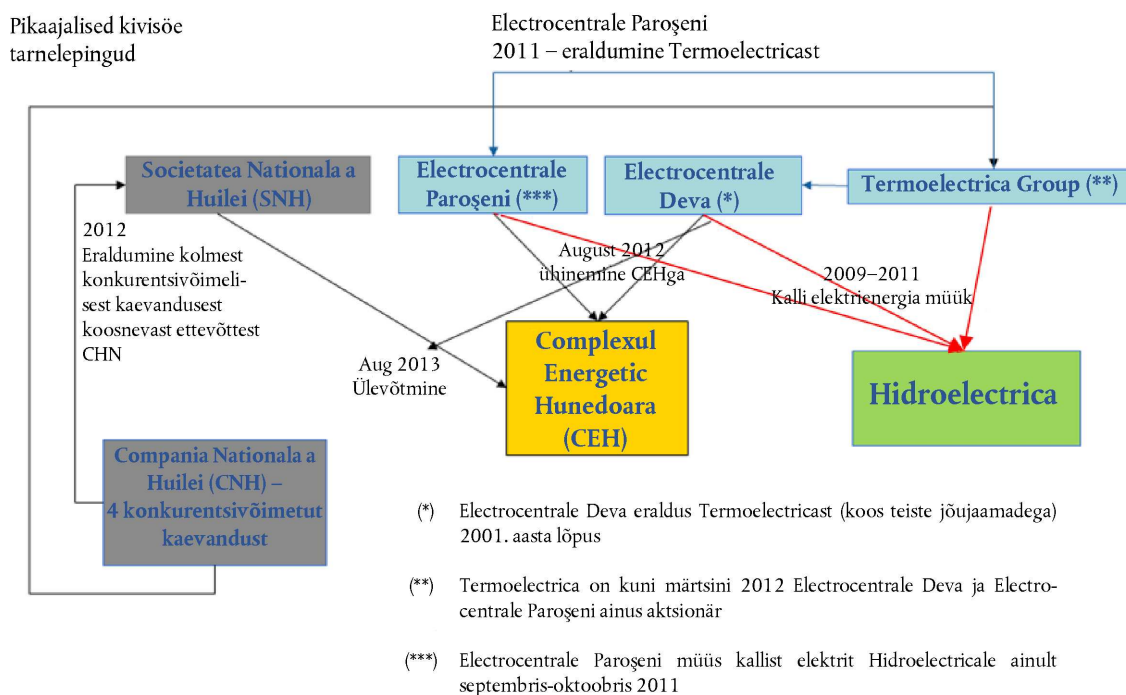
⁽²⁷⁾ Rumeenia esitatud teave 3. septembrist 2014.

⁽²⁸⁾ Rumeenia esitatud teave 20. veebruarist 2015.

⁽²⁹⁾ Ilmunud ametlikus väljaandes nr 700, 4. oktoober 2011.

- (51) Electrocentrale Paroşeni ja Electrocentrale Deva ühinesid üheks juriidiliseks isikuks Complexul Energetic Hunedoara (CEH), mis on täielikult riigi omandis ja kanti Rumeenia kaubandusregistrisse 1. novembril 2012. CEH võttis üle kõik Electrocentrale Paroşeni ja Electrocentrale Deva õigused ja kohustused. 1. augustil 2013 võttis CEH üle ka Societatea Naţională a Huilei, riigi omandis olevate ning Termoelectricele ja Electrocentrale Devale kivisütt tarnivate kaevanduste Compania Naţională a Huilei eraldunud üksuse. Praegu kvalifitseeruvad kõik kolm ettevõtet CEH filiaalidena, omamata juriidilise isiku staatust.
- (52) Termoelectrica on likvideerimisel ⁽³⁰⁾ ning selle varade turuväärtus on ligikaudu 80 miljonit eurot ja likvideerimisväärtus ligikaudu 60,5 miljonit eurot vastavalt 1. oktoobril 2013 avaldatud aruandele. Electrocentrale Deva, Electrocentrale Paroşeni ja Electrocentrale Bucureşti võlad jäid siiski Termoelectrica kanda.
- (53) Termoelectrica ja Electrocentrale Devaga seotud areng pärast 2011. aastat ning mitmed omavahelised seosed, mida on selgitatud põhjendustes 48–52, on selguse huvides näitlikustatud järgmisel joonisel:

Termoelectrica, Electrocentrale Deva, Electrocentrale Paroşeni ja CEH vahelised suhted

3. ALUS AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISEKS

- (54) Menetluse algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlust, kas elektri ostuhinnad asjaomaste lepingute raames vastasid turutingimustele ning kas nad kujutasid endast riigiabi. Juhul kui tegemist oli riigiabiga, väljendab komisjon kahtlust, kas selline abi on aluslepinguga kokkusobiv.
- (55) Komisjon võrdles asjaomastes lepingutes sätestatud hindu hindadega, millega elektriga kaubeldi OPCOM-PCCB börsil, ning märkis, et hinnad, millega Hidroelectrica ostis elektrit väidetavalt abisaajatelt, olid 40–55 % kõrgemad kui valdav elektrihind avatud elektribörsil OPCOM-PCCB. Tundus, et seepärast kandis Hidroelectrica vajalikke suuremaid kulusid, samas kui väidetavate abisaajatele anti abi, mis suurendas nende tulu, ilma et sellega oleks kavatsatud saavutada mõnd konkreetset ühist huvi pakkuvat eesmärki. Komisjon asus seega esialgsele seisukohale, et väidetavad abisaajad on saanud põhjendamatu eelise asjaomastes lepingutes ja nende muudatustes kunstlikult tõstetud elektrihindade näol.

⁽³⁰⁾ Likvideerimine kiideti heaks üldkogu 12. märtsi 2012. aasta otsusega.

- (56) Komisjon jõudis esialgsele järeldusele, et kõnealused elektritariifid olid valikulised, kuna neid kohaldati ainult teatud ettevõtjatele.
- (57) Lisaks jõudis komisjon esialgsele järeldusele, et soodustariifidega kaasneks riigiga seostatav riiklike vahendite ümberpaigutamine, kuna Hidroelectrica oli Rumeenia riigi kontrolli all (Rumeeniale kuulus 80,06 % ettevõtte aktsiakapitalist). Lisaks viitas komisjon ministri käskkirjale nr 445/2009, mille kohaselt peavad majandus-, kaubandus- ja ettevõtluskeskkonna ministeeriumi esindajad riigi kontrolli all olevate elektrienergiaetevõtete haldusnõukogudes tagama, et alates 31. märtsist 2010 toimub hulгимүүгитурule ette nähtud elektrienergiaga kauplemine eranditult OPCOMi kaudu.
- (58) Seega oli majandus- ja kaubandusministeeriumi esindajatel kontroll või vähemalt valitsev mõju riigi omandis olevate ettevõtete, sealhulgas Hidroelectrica sõlmitavate lepingute üle. See avaldab mõju liidusisesele kaubandusele ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 mõistes.
- (59) Komisjoni esialgne järeldus oli, et kui asjaomaste lepingutega kaasnes riigiabi, siis tuleks antud abi pidada aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teavitamise ja rakendamise keelu kohustuse rikkumiseks.
- (60) Eelnevat arvesse võttes jõudis komisjon esialgsele järeldusele, et elektrienergia soodustariifid võivad endast kujutada riigiabi, ning kutsus Rumeeniat üles esitama piisavat teavet kahtluste hajutamiseks.

4. RUMEENIA MÄRKUSED

- (61) Rumeenia ametiasutused ei esitanud ühtegi märkust selle kohta, kas asjaomaste lepingutega kaasnes riigiabi või mitte. 24. märtsil 2013 esitas Rumeenia tähelepanekud kolmandate isikute märkuste kohta, mis käsitlesid teisi Hidroelectricat puudutavaid juhtumeid, mida komisjon samuti uurib ⁽³¹⁾. Rumeenia ametiasutused ei väljendanud taas oma arvamust.
- (62) Ametliku uurimismenetluse raames paluti Rumeenia ametiasutustel põhjendada asjaomaste lepingute sõlmimist majanduslikust aspektist. Rumeenia ei esitanud ühtegi põhjendust. Rumeenia selgitas vaid, et asjaomased lepingud võimaldasid Hidroelectrical paremini hinnata elektrienergia ostuga kaasnevate kulude maksimaalset suurust, kaitstes seda hetketuru hindade volatiilsuse eest.
- (63) Lisaks selgitasid Rumeenia ametiasutused ka, et asjaomased lepingud ei ole abilepingud, nagu neid määratletakse Hidroelectrica kohtuhalduri aruandes Hidroelectrica maksujõuetuse põhjuste kohta ⁽³²⁾. Selle aruande kohaselt on abilepingud need lepingud, mille Hidroelectrica sõlmis kaitseks tootmiskatkestuste puhul. Seda tüüpi lepingu eesmärk on vältida lepingujärgse tarnimiskohustuse mittetäitmisest põhjustatud mis tahes kahju hüvitamist.
- (64) Rumeenia ametiasutused selgitasid, ⁽³³⁾ miks ANRE ei kehtestanud lepingujärgseid hindu, nagu asjaomastes lepingutes sätestatud, v.a kolmel erandjuhul, mida on nimetatud põhjenduses 28. Selgituseks öeldi, et asjaomaseid lepinguid ei sõlmitud reguleeritud turul ja seega ei kohandanud hinda ANRE. Rumeenia ametiasutused selgitasid ka, et i) algselt esitas ANRE majandus- ja kaubandusministeeriumile ülem- ja alammäära, mille alusel määrati hinnad; ii) selliste määrade kehtestamisel võeti aluseks soojusenergia tootjatele eriomased selged tehnilised parameetrid; iii) pärast seda lõpetas ANRE selle tegevuse, mille võttis samadel põhimõtetel üle majandus- ja kaubandusministeerium.
- (65) Seoses Termoelectricaga sõlmitud lepinguga kinnitasid Rumeenia ametiasutused, et Hidroelectrica oli Termoelectrica Parošeni elektrijaama ainus elektritarbija. Lisaks selgitati, et Hidroelectrica ei ostanud kogu elektrienergia kogust, nagu asjaomase lepingu põhjal algselt hinnati, vaid ostis selle asemel ainult energiakoguse, mida oli vaja hüdroloogiliste tingimuste ennustamatu arengu tõttu tootmises esinevate mis tahes kõikumiste katmiseks.

⁽³¹⁾ Vt allmärkus 27.

⁽³²⁾ Kätesaadav ainult rumeenia keeles internetiaadressil <http://www.euroinsol.eu/uploads/Raport%2059%20Hidro%20v11.pdf>, lk 213.

⁽³³⁾ Rumeenia esitatud teave 11. septembrist 2013.

- (66) Seoses Electrocentrale Devaga sõlmitud lepinguga selgitasid Rumeenia ametiasutused, et asjaomasel ajavahemikul 2009–2011 müüs Electrocentrale Deva elektrienergiat ka muudele klientidele peale Hidroelectrica. Seega näidati, et aastatel 2010 ja 2011 müüs Electrocentrale Deva suuri elektrienergia koguseid (võrreldavaid või isegi suuremaid koguseid) võrreldavate hindadega lisaks Hidroelectricale ka teistele klientidele ⁽³⁴⁾.

5. KOLMANDATE ISIKUTE MÄRKUSED

- (67) Nii Termoelectrica kui ka Electrocentrale Deva väitsid oma esialgsetes tähelepanekutes menetluse algatamise otsuse kohta, et lepingujärgsed alghinnad ega järgnevad muudatused hindades ei loonud neile mingit eelist ning et sellised hinnad kehtestas ANRE, võttes arvutuste aluseks nimetatud ettevõtete tootmiskulud.
- (68) Lisaks väitis Rumeenia, et lepingujärgsete hindade hilisemad muudatused olid tingitud nafta ⁽³⁵⁾ või kivisöe ⁽³⁶⁾ hinnatõusust. Electrocentrale Deva väitis ka, et elektrienergia hinda mõjutas ligikaudu 70 % ulatuses kivisöe hind.

6. HINNANG

- (69) Käesolevas otsuses hindab komisjon, kas Termoelectrica ja Electrocentrale Deva said riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, vt põhjendus 101, ja kui said, siis kas selline abi on kokkusobiv siseturuga, vt põhjendused 102–105.

6.1. Riigiabi olemasolu

- (70) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatakse, et igasugune liikmesriigi poolt või riigi vahenditest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ning kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust, on siseturuga kokkusobimatu.
- (71) Aluslepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud tingimused on kumulatiivsed ja seega kvalifitseerub meede riigiabiks juhul, kui kõik tingimused on üheaegselt täidetud.

6.1.1. Hinnang majanduslikule eelisele

- (72) Et aluslepingu artikli 107 lõike 1 alusel kindlaks määrata, kas Termoelectrical ja Electrocentrale Devale anti asjaomaste lepingute sõlmimise ja rakendamise majanduslik eelis, mis muidu turutingimustel ei oleks kättesaadav olnud, tuleb kindlaks teha, millised olid Rumeenias sarnaste tehingute hinnad turutingimustel aastatel 2009–2011.
- (73) Selles suhtes on uurimine näidanud, vastupidiselt menetluse algatamise otsuses esitatud esialgsele seisukohale, et OPCOM-PCCBs sõlmitud elektritarnelepingute tingimused ja kestus ei sarnane piisavalt asjaomaste lepingute omadega, eriti kestuse ja eriotstarbeliste, kahepoolsetelt kokkulepitud tingimuste poolest (põhjendused 18, 23–25, 39 ja 40). Hästi toimivatel elektriturgudel, mille likviidsusvõime on piisav ja mille vahendid forvardtehinguteks võimaldavad prognoosida tulevaste tarnete hindu, iseloomustavad hetkehinnad turuhindu hästi ning neid saab kasutada võrdlusalustena konkreetsete lepingute hinnatasemetel hindamiseks. Käesoleval juhul, arvestades seda, et 2009. aastal vastati Rumeenias nõudlusele ikka veel suhteliselt suures ulatuses reguleeritud tariifidega, et OPCOMi kauplemisplatvormid olid aastatel 2009–2011 piiratud likviidsusega, ning asjaolu, et OPCOMi hallatavad energiabörsid nimetati asjaomaseks monopolidevastaseks turuks, mille puhul on võimalik turgu valitseva seisundi kuritarvitamine (põhjendused 34–40), on kohane võtta selle hindamisel, kas turuhindadega võrreldes võimaldati majanduslikku eelist, aluseks muud sobilikud võrdlusalused kui OPCOM-PCCB hinnad.

⁽³⁴⁾ Vt 1. lisa Rumeenia esitatud teabele 11. septembrist 2013.

⁽³⁵⁾ Termoelectricaliga sõlmitud leping.

⁽³⁶⁾ Electrocentrale Devaga sõlmitud leping.

- (74) Selles mõttes ei näita muude ostjate kui Hidroelectrica makstavate hindade sarnasus ega Rumeenia ja abisaajate esitatud kulupõhine põhjendus (põhjendused 66–68) siiski piisavalt selgelt, et kõnealused lepingutingimused ja hinnad on turutingimustega kooskõlas.
- (75) Õigupoolest sarnanesid hinnad, mida Hidroelectrica maksis Electrocentrale Devale aastatel 2009–2011, hindadele, mida maksid teised, kas riigi või eraomandis olevad elektrienergia jaotusvõrguettevõtjad, kes ostsid Electrocentrale Devalt elektrienergiat. Kõnealused ostutehingud sõlmiti Electrocentrale Deva ja elektrienergia jaotusvõrguettevõtjate vahel, kes müüsid majapidamistele ja väikeettevõtjatele jaeturul elektrienergiat reguleeritud hindadega ja reguleeritud tingimustel (põhjendus 34). Hidroelectrica ostis hulgimüügiturult elektrienergiat, et seda äritarbijatele ja/või kauplejatele edasi müüa konkurentsiturul, kus hinnad ja kogused ei olnud reguleeritud ning ostjad said keelduda ostmast kallist hinda küsivatelt müüjatelt, nagu Termoelectrica ja Electrocentrale Deva, ning valida odavaima tarnija, sõltumata selle tootmiskuludest. Seega, isegi kui hinnad olid sarnased, ja eeldusel, et Termoelectrica ja Electrocentrale Deva müüik reguleeritud turul võimaldas kulude tagasisaamist, ei ole elektrienergia jaotusvõrguettevõtjate Termoelectricale ja Electrocentrale Devale makstud hinnad siiski võrreldavad ja neid ei saa kasutada nõuetekohase võrdlusalusena Hidroelectrica poolt konkurentsipõhisel vabaturul makstud hindade üle otsustamisel.
- (76) Samamoodi selgitab Termoelectrica ja Electrocentrale Deva ning Rumeenia ametiasutuste tõendina esitatud kulupõhine põhjendus ainult seda, miks hinnad, millega Termoelectrica ja Electrocentrale Deva said ilma kahjudeta müüa, olid kõrged. Põhjenduses ei tõendata, et kõnealused hinnad olid kooskõlas turuhindadega, mis olid kindlaks määratud konkurentsitingimustes, nagu tingimused, mille alusel Hidroelectrica oleks pidanud kõnealused lepingud sõlmima ja rakendama, juhul kui oleks leitud, et asjaomased lepingud ei hõlma riigiabi.
- (77) Et kindlaks määrata, kas lepingujärgsed hinnad olid Rumeenia turutingimustega kooskõlas, on kohane neid võrrelda teiste, asjaomaste lepingutega samal ajal vabaturul kehtinud kahepoolsete lepingute tingimustega. Komisjon kasutas Rumeenia ametiasutuste esitatud andmestikku, pidades seda parimaks kättesaadavaks tõendusmaterjaliks Rumeenia turutingimuste kohta (põhjendused 42–45). Nagu viidatakse põhjenduses 45, ei olnud ühegi pikaajalise 2009. aastal sõlmitud või kehtinud lepingu tunnused täpselt samasugused nagu asjaomaste lepingute iseloomulikud tunnused. Seepärast viis komisjon läbi ökonomeetrilise analüüsi, et määratleda hindade võrdlusalus, võttes aluseks elektrienergia lepingud, mis kehtisid kogu asjaomase ajavahemiku vältel samaaegselt asjaomaste lepingutega. Ökonomeetrilise analüüsi üksikasjaline tehniline kirjeldus ja selle tulemused on esitatud lisas.
- (78) Täpse viite puudumisel nn turutingimuste määratlemiseks, et kontrollida, kas asjaomastes lepingutes sätestatud hinnad olid turuhinnast kõrgemad, pandi turuhindade võrdlusalus paika konservatiivsete eelduste põhjal, võttes arvesse olulisi, arvestuslikku turuhinda ületavaid kõrvalekaldeid. Seda konservatiivset lähenemisviisi kasutades võrdles komisjon asjaomastes lepingutes sätestatud hindu turuhindade võrdlusalusega ajavahemikul 2009–2011 aastate kaupa. Võrreldi iga aastat, kuna asjaomaste lepingute järgseid müügihindu tõsteti igal aastal.
- (79) Analüüs näitas, et võrdlushindade põhjal ja konservatiivsetel eeldustel ületasid hinnad, mida Termoelectrica Hidroelectricalt nõudis, turuhindu. Kui võtta arvesse asjaolu, et asjaomaste lepingute raames tehtud hulgimüügi tasandi tehinguid võrreldakse jaemüügi tasandil sõlmitud lepingutega, lisades Rumeenia turul kauplejatele keskmiselt 5 % suuruse jaemüügi kasumimarginaali, siis on erinevus turuhindadest järgmine: Termoelectrica küsitud hind oli 2010. aastal 18,8 RON/MWh ja 2011. aastal 19,8 RON/MWh, samas kui turuhind oli 2010. aastal 17,5 RON/MWh ja 2011. aastal 13,9 RON/MWh.
- (80) Ökonomeetriline analüüs on seega esimene viide sellele, et asjaomased lepingud andsid Termoelectricale ja Electrocentrale Devale majandusliku eelise, mida tal turutingimustes ei oleks olnud. Pelgalt asjaolu, et asjaomaste lepingute järgsed hinnad olid hinnangute kohaselt sarnaste lepingute võrdlushindadest kõrgemad, ei ole siiski piisav tõendamaks, et turuosaline ei oleks Hidroelectrica asemel neid lepinguid sõlminud ega neid kehtima jätnud. Võib olla ka objektiivseid põhjuseid, mistõttu ei saa ainuüksi kõrget hinnataset pidada teguriks, mis annab elektrimüüjatele turutingimustega võrreldes majandusliku eelise. Seepärast on vajalik, et turutingimustest kõrgemaid hindu tõendataks täiendavalt ökonomeetrilise analüüsi kaalukate tulemustega.

- (81) Sellega seoses on sobilik kindlaks määrata, kas Hidroelectrica käitus viisil, mis on võrreldav eraettevõtja käitumisega sarnases olukorras (turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõte) ⁽³⁷⁾. Komisjon hindas seega, kas eraettevõtja oleks sarnases olukorras käitunud asjaomaste lepingute sõlmimisel ja kehtima jätmisel samamoodi nagu Hidroelectrica. Selles kontekstis on asjakohased järgmised, põhjendustes 82–85 kirjeldatud asjaolud, mis puudutavad asjaomaste lepingute sõlmimist ja rakendamist.
- (82) Esiteks olid asjaomaste lepingute sõlmimise kuupäeval Hidroelectricale turul kättesaadavad muud odavamad elektrienergia allikad, nt aastatel 2008–2009 pakkus Nuclearelectrica elektrienergiat hinnaga 153 RON/MWh, samas kui Termoelectrica pakutav hind oli 227 RON/MWh ja Electrocentrale Deva pakutav hind 230 RON/MWh ⁽³⁸⁾.
- (83) Teiseks sai Hidroelectrica Termoelectricalt ja Electrocentrale Devalt ostetud elektrienergiat kolmandatele pooltele müüa ainult kahjumiga. Nagu on näidatud põhjendustes 46 ja 47, olid Hidroelectrica jaemüügihinnad vabaturul tunduvalt madalamad kui kõnealused hulgiostuhinnad ning kõrgeim hind, millega Hidroelectrica müüs elektrienergiat edasi otselepingute turul, oli 2010. aastal 190 RON/MWh, võrreldes Termoelectrica ostuhinnaga 230 RON/MWh ja Electrocentrale Deva ostuhinnaga 234 RON/MWh. Selle tulemusel, võttes arvesse nimetatud hindu, müüs Hidroelectrica iga Termoelectricalt ja Electrocentrale Devalt ostetud megavatt-tunni edasi kahjumiga.
- (84) Selles mõttes ei selgitanud uuring välja, miks Hidroelectrica nõustus ostma Termoelectrica Parošeni elektrijaama kogu toodangu (põhjendus 24). Kohustus osta 10 aasta jooksul elektrijaama toodangut, olgu see kui suur tahes, viitab jõuliselt asjaolule, et Hidroelectrical ei olnud neid lepinguid tarvis omaenda tarnelepingute kohustuste täitmiseks. Seda kinnitab lisaks ka Rumeenia (põhjendus 63). Vastupidi, vajadust toetada nende kahe ettevõtte ja neid varustavate kivisöökaevanduste kulukat ja konkurentsivõimetut käitamist nimetasid Termoelectrica (põhjenduses 20) ja Electrocentrale Deva (põhjenduses 21) direktorid vastutavale ministrile põhjusena, miks Hidroelectrica peaks asjaomased lepingud sõlmima.
- (85) Siiski, kui riigi osalusega äriühingud võtavad äritehingute tegemisel arvesse kaalutlusi toetada raskustes ettevõtteid või sektoreid sotsiaal- või majanduspoliitilistel põhjustel, mis ei ole nende ärihuvides, ning teevad selliseid tehinguid tingimustel, mis ei oleks tavalisele turuosalisele vastuvõetavad, siis võib heaks kiidetud tingimustega, käesoleval juhul Hidroelectrica ostuhindadega, kaasneda põhjendamatu majanduslik eelis teis(t)ele pool(t)ele, mis vastab seega ühele ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamise tingimustest.
- (86) Sellest järeldub, et asjaomaste lepingute sõlmimisel ja jõusse jätmisel ei käitunud Hidroelectrica turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtjana. Järelikult tõendab see põhimõte ka kvalitatiivselt ökonomeetrilise analüüsi tulemusi, mis näitasid, et asjaomased lepingud andsid Termoelectricalle ja Electrocentrale Devale majandusliku eelise, mis turutingimustes muidu kättesaadav ei oleks.
- (87) Rumeenia ametiasutuste esitatud andmed ei käsitlenud asjaomaste lepingutega täpselt sarnaste kogust ja kestust puudutavate tingimustega pikaajalisi lepinguid. Kuna kindel viide nn turutingimuste kindlakstegemiseks puudub, võrdles komisjon Hidroelectrica makstud lepingujärgseid hindu aasta kaupa Rumeenia esitatud pikaajalistes jaemüüglepingutes kehtestatud kõrgeimate hindadega Rumeenias aastatel 2009–2011 (vt põhjendused 42–45).
- (88) Võrdlus toetub konservatiivsele eeldusele, et Termoelectrica ja Electrocentrale Deva oleksid võinud asjaomaste Hidroelectricaga sõlmitud lepingute asemel sõlmida mitu lepingut teiste turul olevate ostjatega, kes pakkusid kõige kõrgemaid hindu, ning on väga konservatiivne: selle asemel, et võtta turuhinnaks võrreldavate tehingute keskmine, mediaan või mood, võeti turuhinnaks mitme tehingu, mis ei olnud täielikult võrreldavad, kõige kallim hind. Arvestades ühtluse puudumist tehingute puhul ja võimalike tegurite või anomaaliade olemasolu, mis võib aidata selgitada, miks võeti võrdlusaluseks kõige kõrgema hinnaga tehingute puhul kokkulepitud hinnatase, on

⁽³⁷⁾ Vt nt kohtuasi C-305/89: Itaalia vs. Euroopa Komisjon („ALFA Romeo”) (EKL 1991, lk I-1603, punktid 18 ja 19); kohtuasi T-16/96: Cityflyer Express vs. Euroopa Komisjon (EKL 1998, lk II-757, punkt 51); kohtuasjad T-129/95, T-2/96 ja T-97/96: Neue Maxhütte Stahlwerke ja Lech-Stahlwerke vs. Euroopa Komisjon (EKL 1999, lk II-17, punkt 104); kohtuasjad T-268/08 ja T-281/08: Land Burgenland ja Austria vs. Euroopa Komisjon (EKL 2012, lk II-0000, punkt 48).

⁽³⁸⁾ Hidroelectrica kohtuhalduri ariuanne veebiaadressil <http://www.euroidsol.eu/uploads/Raport%2059%20Hidro%20v11.pdf>, kättesaadav ainult rumeenia keeles, lk 212.

see lähenemisviis abisaajale soodus, kuna seda kasutades on võimalik hinnata saadud soodustust tegelikust vähem oluliseks. Hidroelectricale Electrocentrale Deva ja Termoelectrica aastatel 2009–2011 tarnitud elektrienergia koguste kaalutud keskmised hinnad (põhjendus 32) olid järgmised:

	(RON/MWh)		
	2009	2010	2011
A) Electrocentrale DEVA hind	230,2	234,0	234,0
B) Turuhinna kaalutud keskmine	241,9	224,2	229,6
A ja B vahe	< 0	9,8	4,4

	(RON/MWh)		
	2009	2010	2011
A) Termoelectrica hind	227,4	230,0	234,4
B) Turuhinna kaalutud keskmine	229,0	213,4	220,1
A ja B vahe	< 0	16,6	14,3

- (89) Sellistel konservatiivsetel eeldustel võrrelduna on keskmised hinnad, mida Hidroelectricale maksis Termoelectricalale ja Electrocentrale Devale, ikkagi kõrgemad kui 2010. ja 2011. aastal makstud kõrgemad hinnad, mis kinnitab ökonomeetrilise analüüsi tulemusi. Hinnad, mida Termoelectrica Hidroelectricalt küsis, olid 16,6 RON/MWh võrra kõrgemad kui 2010. aasta kõrgemad hinnad ning 14,3 RON/MWh võrra kõrgemad kui 2011. aasta kõrgemad hinnad ning hinnad, mida Electrocentrale Deva Hidroelectricalt küsis, olid 9,8 RON/MWh kõrgemad kui 2010. aasta kõrgemad hinnad ja 4,4 RON/MWh võrra kõrgemad kui 2011. aasta kõrgemad hinnad.
- (90) Eelnevat arvesse võttes saab järeldada, et asjaomased lepingud soodustasid Termoelectricat ja Electrocentrale Devat, andes neile majandusliku eelise, mis turutingimustes muidu kättesaadav ei oleks.
- (91) Seepärast järeldab komisjon, et Hidroelectricale ei käitunud nii, nagu turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja oleks sellises olukorras käitunud, ning andis Termoelectricalale ja Electrocentrale Devale lubamatu majandusliku eelise.

6.1.2. Riigi vahendid ja riigiga seostatavus

- (92) Et meede oleks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi, tuleb seda rahastada otseselt või kaudselt riigi vahenditest ja see peab olema seostatav riigiga.
- (93) Nagu nähtub põhjendusest 11, on Hidroelectricale otseselt Rumeenia riigi kontrolli all. Sellest järeldub, et Hidroelectricale saamata jäänud vahendid teevad kokku sama palju kui riigi vahendid, millest Rumeenia ilma jäi. Rumeenia riik määrab ka juhatuse liikmed. Lisaks sellele olid juhatuse liikmetel samaaegselt poliitilised kohustused ministeeriumis, mis kontrollib riigi osalust Hidroelectricas.
- (94) Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa asjaolu tõttu, et riigil on võimalik kontrollida meetmete jaotamisel osalevaid äriühinguid, automaatselt eeldada, et nende äriühingute tegevus on seostatav riigiga. Euroopa Kohus on selgitanud riigi osalusega äriühingute vara puudutavate otsuste riigiga seostatavuse mõistet otsuses *Stardust Marine*. Riigi osalusega äriühingu vahendeid tuleb pidada riigi vahenditeks ja neid puudutavat tegevust tuleb pidada riigiga seostatavaks, kui riik on suuteline oma valitseva jõuga sellise äriühingu üle suunama selle vahendite kasutamist ⁽³⁹⁾.

⁽³⁹⁾ Kohtuasi C-482/99: Prantsuse Vabariik vs. Euroopa Komisjon (*Stardust Marine*) (EKL 2002, lk I-4397).

- (95) Euroopa Kohus sätestas näitajad riigiga seostatavuse kindlaksmääramiseks: riigi osalusega äriühingu integreeritus riigiasutuste süsteemi; tema tegevuse laad; äriühingu õiguslik seisund; ametiasutuste teostatava kontrolli intensiivsus ettevõtja juhtimise üle ning kõik muud tegurid, mis osutavad ametiasutuste osalusele meetme vastuvõtmisel või sellele, et nende osalus ei ole ebatõenäoline. Käesoleval juhul tuleb arvesse võtta ka asjaomaste lepingute ulatust, sisu ja tingimusi.
- (96) Seepärast on vaja uurida, kas Rumeenia ametiasutused osalesid ühel või teisel viisil asjaomaste lepingute sõlmimisel ja kehtivuse säilitamisel ning lepingujärgsete hindade muutmisel.
- (97) Sealjuures osales majandus- ja kaubandusministeerium aktiivselt otsustusprotsessis, mis puudutas asjaomaste lepingute sõlmimist ja seejärel muudatuste tegemist lepingujärgsetes hindades. Konkreetsemalt andis majandus- ja kaubandusministeerium Termoelectricale ja Electrocentrale Devale heakskiitu asjaomaste lepingute allkirjastamiseks Hidroelectricaga, mis viitab tegelikult sellele, et Rumeenia riigil oli selle üle otsustav mõju (põhjendused 19–22). Seda kinnitab veelgi asjaolu, et Hidroelectrica taotles otseselt Rumeenia majandus- ja kaubandusministeeriumi heakskiitu hindade kohandamiseks (põhjendused 26–31).
- (98) Seda otsust tõendit kinnitab ka Hidroelectrica ostude negatiivne tulem ning majanduslikult ebaotstarbekas otsus osta Parošeni elektrijaama kogu toodang (põhjendused 84–85). Tundub, et asjaomaste lepingute sõlmimise motiiv oli kahe teise riigi omandis oleva elektrijaama raske finantsolukord ning sotsiaalsed kaalutlused seoses kivisöe tootmisega (põhjendused 20–21). Lõppkokkuvõttes kuulusid kõik kolm riigiosalusega elektrijaama ja kivisöekaevandused riigile ja vastutus nende eest lasus riigil, kellelt Termoelectrica ja Electrocentrale Deva taotlesid vahendeid oma jooksva tegevuse rahastamiseks.
- (99) Eeltoodu kinnitab menetluse algatamise otsuses väljendatud komisjoni esialgset seisukohta, et asjaomased lepingud ja nende rakendamine ei olnud Hidroelectrica ratsionaalsed ja sõltumatud tehinguotsused, vaid Rumeenia riigi valitseva mõju rakendamine.
- (100) Seepärast järeldeb komisjon, et otsesed tõendid viitavad Rumeenia riigi seostatavusele asjaomaste lepingute sõlmimise ja nende rakendamisele. Lisaks sellele, kui arvestada, et asjaomaste lepingute sõlmimine ja rakendamine tähendas Hidroelectrica kui riigi osalusega äriühingu jaoks vahendite kaotust, järeldeb komisjon, et nende meetmete elluviimiseks eraldatakse riigi vahendeid.

6.1.3. Valikulisus

- (101) Et meede oleks riigiabi, peab see olema konkreetne või valikuline, soodustades ainult teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist.
- (102) Asjaomased lepingud sõlmiti kahe konkreetse tarnija, Termoelectrica ja Electrocentrale Devaga, ning neile anti põhjendamatu majanduslik eelis. Ükski teine Hidroelectricale elektrienergia tarnija ei saanud kasu asjaomastes lepingutes sätestatud tingimustele sarnastest tingimustest. Ülemäära kõrgetest lepingujärgsetest hindadest tulenevad majanduslikud eelised on seega valikulised.

6.1.4. Konkurentsimoonus ja mõju kaubandusele

- (103) Kui liikmesriigi antud abi tugevdab ettevõtja positsiooni võrreldes teiste ettevõtjatega, kes konkureerivad liidusiseses kaubanduses, tuleb järeldada, et abi mõjutab viimati nimetatuid. Eriti eeldatakse konkurentsimoonus ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses niipea, kui riik annab rahalise eelise ettevõtjale liberaliseeritud sektorist, kus on või võib olla konkurents (⁴⁰).
- (104) Termoelectrica ja Electrocentrale Deva tegutsevad elektrimüügiturul, mis on konkurentsile avatud (põhjendused 35–38). Sellistele ettevõtjatele antud majanduslik kasu annaks neile eelise konkurentide ees, kellele turutingimustes selliseid hindu ei pakuta. Käesoleva juhtumi puhul oli toetus mõeldud kivisöel põhineva elektrienergia tootmise soodustamiseks, mis moonutaks elektrienergia tootjate vahelist konkurentsi. Lisaks sellele on Rumeenia turg praegu (ja oli asjaolude ilmnemise ajal) seotud teiste liikmesriikidega ja eksportis sinna elektrienergiat (põhjendus 17).

⁽⁴⁰⁾ Alzetta, punktid 141–147; Altmark Trans.

- (105) Eelneva valguses järeldab komisjon, et asjaomased lepingud võivad konkurentsi moonutada ja mõjutada liikmesriikide vahelist kaubandust ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.1.5. Järeldus riigiabi olemasolu kohta

- (106) Eelpool põhjendustes 72–105 kirjeldatud argumentide põhjal järeldab komisjon, et mõlemad asjaomased lepingud sisaldavad riigiabi andmist Termoelectrice ja Electrocentrale Devale ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Rumeenia ei täitnud ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohast kohustust mitte rakendada meetet enne, kui komisjon on andnud sellele oma heakskiidu. Riigiabi on seega ebaseaduslik.

6.2. Abi kokkusobivus siseturuga

- (107) Kuna meede, mida Rumeenia rakendas Termoelectrica ja Electrocentrale Deva puhul, kujutab endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, tuleb selle kokkusobivust siseturuga hinnata kõnealuse artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud erandite valguses.
- (108) Käesoleval juhul andis riigiabi abisaajatele jooksva tegevustulu, mis ei olnud spetsiaalselt eraldatud ühekski konkreetseks investeeringuks, mis oleks suutnud parandada elektrienergia tootmist või jaotamist. Sellise tegevusabi kokkusobivust siseturuga vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikele 2 või 3 tuleb hinnata kitsendavalt, rakendades rangeid tingimusi. Korduv ja pikaajaline tegevusabi kahe aasta jooksul ei tundu olevat vajalik ega aita kaasa ühegi ELile üldist huvi pakkuva selge eesmärgi saavutamisele. Samuti ei ole tõendatud abi proportsionaalsus. Lisaks sellele ja igal juhul on Euroopa Kohtu praktika kohaselt liikmesriigi ülesanne esitada siseturuga kokkusobivuse võimalikud põhjused ja tõendada, et sellise kokkusobivuse tingimused on täidetud ⁽⁴¹⁾.
- (109) Rumeenia ametiasutused ei esitanud võimalikke põhjuseid, miks riigiabi võiks pidada siseturuga kokkusobivaks, ning komisjon ei ole tuvastanud ühtegi kokkusobivuse võimalikku põhjust.
- (110) Eelnevat arvestades leiab komisjon, et asjaomaste lepingute kaudu antud riigiabi ei ole siseturuga kokkusobiv.

6.3. Sissenõudmine

- (111) ELi toimimise lepingu ja Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on komisjon pädev otsustama, et asjaomane liikmesriik peab riigiabi andmise lõpetama või selle andmist muutma, kui komisjon leiab, et abi on siseturuga kokkusobimatu ⁽⁴²⁾. Euroopa Kohus on olnud ka järjepidevalt seisukohal, et riigi kohustus lõpetada abi andmine, mida komisjon peab siseturuga kokkusobimatuks, kannab eesmärki taastada abi andmise eelne olukord ⁽⁴³⁾. Sellega seoses on Euroopa Kohus kindlaks määranud, et see eesmärk on saavutatud, kui abisaaja on maksnud tagasi ebaseadusliku abisumma, kaotades seega turul eelise oma konkurentide ees, ning abi andmise eelne olukord on taastatud ⁽⁴⁴⁾.
- (112) Kooskõlas kohtupraktikaga sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 14 punktis 1 ⁽⁴⁵⁾ järgmist: „Kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada [...]”.
- (113) Seega, eeldusel, et kõnealusest riigiabist ei teavitatud komisjoni, rikkudes aluslepingu artiklit 108, ning seda tuleb seetõttu pidada seadusvastaseks, ning eeldusel, et riigiabi on kokkusobimatu ka siseturuga, tuleb abi sisse nõuda, et taastada abi andmise eelne olukord turul. Sissenõudmine peaks puudutama ajavahemikku alates kuupäevast, mil abisaajatele kõnealune eelis anti, st kui riigiabi anti abisaajate käsutusse, kuni tarnete lõppemiseni 2011. aasta lõpus ⁽⁴⁶⁾ ning tagasinõutavate summade pealt tuleks arvestada intresse kuni abi tegeliku tagastamiseni.

⁽⁴¹⁾ Kohtuasi C-364/90: Itaalia vs. Euroopa Komisjon (EKL 1993, lk I-2097, punkt 20).

⁽⁴²⁾ Vt kohtuasi C-70/72: Euroopa Komisjon vs. Saksamaa (EKL 1973, lk 813, punkt 13).

⁽⁴³⁾ Vt ühendatud kohtuasjad C-278/92, C-279/92 ja C-280/92: Hispaania vs. Euroopa Komisjon (EKL 1994, lk I-4103, punkt 75).

⁽⁴⁴⁾ Vt kohtuasi C-75/97: Belgia vs. Euroopa Komisjon (EKL 1999, lk I-3671, punktid 64 ja 65).

⁽⁴⁵⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 659/1999, 22. märts 1999, millega sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1).

⁽⁴⁶⁾ Elektrienergia tarned lõppesid enne seda, kui Hidroelectrica kohtuhaldur kõnealused lepingud 2012. aasta augusti lõpus lõpetas.

- (114) Sissenõutav summa on aasta keskmise hinna, millega Hidroelectrica ostis Termoelectricalt ja Electrocentrale Devalt elektrienergiat, nagu on sätestatud põhjenduses 32, ning nende tarnitud üldkoguse eest igal aastal turul makstud kõrgeima hinna vahe. Nimetatud vahe on esitatud põhjenduses 89. Toetudes lihtsuse huvides hinnaerinevustele 1. jaanuaril 2010 ja 1. jaanuaril 2011 kogu aasta vältel, peab Electrocentrale Deva tagasi maksma 3 656 675 Rumeenia leud ja Termoelectrica 22 619 821 Rumeenia leud. Alternatiivina võivad Rumeenia ametiasutused määrata need summad aasta jooksul (nt iga kuu või iga kahe kuu järel) Hidroelectrica suhtes kohaldatud tegelike hindade alusel.
- (115) Ükskõik kumba meetodit summade arvutamisel kasutada, tuleb summadele lisada intress, võttes aluseks Hidroelectricale tarnitud elektrienergia tegelike igakuiste tarnete ajakava aastatel 2009–2011, arvestades vahet põhjenduses 89 nimetatud turuhindadega.
- (116) Lisaks sellele on kohane uurida käesoleva juhtumi asjaolude valguses, kas tagasimaksmise kohustust tuleks lisaks Termoelectricale ja Electrocentrale Devale laiendada või üle kanda ühele või enamale õiguslikule isikule õigusliku või majandusliku järjepidevuse alusel, pidades silmas muud ettevõtjat kui Termoelectrica ja Electrocentrale Deva, kellega neil võiks olla majanduslik järjepidevus, juhul kui nad ei ole võimelised täitma tagasimaksmiskohustust. Sellega seoses on ELi kohtupraktikas tuvastatud mitmeid kriteeriume, mida komisjon võib arvesse võtta kas kombineeritult või eraldi, et kindlaks määrata kahe eri ettevõtja vaheline majanduslik järjepidevus⁽⁴⁷⁾.

6.3.1. Termoelectrica – majanduslik järjepidevus CEHga

- (117) Nagu põhjenduses 52 kirjeldatakse, on Termoelectrica likvideerimisele kuuluv äriühing. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei ole asjaolu, et äriühing on maksejõuetu ega suuda riigiabi tagasi maksta, põhjus tagastamiskohustusest vabastamiseks. Sellistel juhtudel võib eelneva olukorra taastamine ja konkurentsimoontonutuse kõrvaldamine olla põhimõtteliselt saavutatav riigiabi tagastamisega seotud kohustuse kandmisega võlanimekirja⁽⁴⁸⁾. Kui riigiasutused ei suuda riigiabi kogusummat sisse nõuda, võib kohustuse võlanimekirja kandmine tähendada tagastamiskohustuse täitmist ainult juhul, kui maksejõuetusmenetluse tulemusel lõpetatakse ettevõtja tegevus lõplikult⁽⁴⁹⁾. Juhul kui ebaseaduslikku riigiabi saanud ettevõtja on maksejõuetu ning loodud on äriühing eesmärgiga jätkata üht osa ettevõtja tegevusest, siis võib selline tegevuse jätkamine – ilma et asjaomast abi oleks täies ulatuses tagasi makstud – tingida selle konkurentsimoontonutuse edasikestmise, mis tuleneb konkurentsieelisest, mille see ettevõtja sai turul võrreldes oma konkurentidega. Nii võib selline uus äriühing olla kohustatud kõnealuse abi tagasi maksma, kui see eelis tema kasuks edasi kestab⁽⁵⁰⁾. Nii oleks see juhul, kui abisaaja oleks tegutsenud äriühinguna enne likvideerimist kandnud riigiabi saamisega seotud varad üle tütarettevõtjale, mis loodi eesmärgiga jätkata abisaaja tegevust (majanduslik järjepidevus). Lisaks sellele, kui abisaajast ettevõtja ühineb teise ettevõtjaga, kandes kõik oma õigused ja kohustused üle ühinenud ettevõtjale, kandub viimasele üle ka kohustus riigiabi tagastada (õigusjärgsus).
- (118) Praegusel juhul, kui Termoelectrica tegevust soodustanud riigiabi ei ole täies ulatuses tagasi makstud, on vaja uurida, kas Termoelectrica ja teiste äriühingute vahel on majanduslik ja/või õiguslik järjepidevus.
- (119) Mis puutub majanduslikku järjepidevusse, nagu on sätestatud põhjendustes 48 ja 51, löi Termoelectrica septembris 2011 tütarettevõtja Electrocentrale Paroşeni, millele ta kandis üle (sama riigikontserni raames) elektrijaama, mis tegelikult tarnis Termoelectricaga sõlmitud lepingus sätestatud elektrienergia koguse (põhjendused 48–65), kaasa arvatud kõik Termoelectrica õigused ja kohustused, mis tulenesid sellest lepingust, ning mis jätkas selle lepingu raames elektrienergia müüki Hidroelectricale kuni oktoobrini 2011 (kuni see ühendati CEHga). Seepärast võttis Electrocentrale Paroşeni üle oma emaettevõtja Termoelectrica tegevuse, mis sai kasu riigiabist, ja jätkas seda. Seepärast tuleks teda pidada Termoelectrica majanduslikuks õigusjärglaseks.

⁽⁴⁷⁾ Kohtuasi T-123/09: Ryanair vs. Euroopa Komisjon (ECLI:EU:T:2012:164, punktid 155–156); liidetud kohtuasjad T-415/05, T-416/05 ja T-423/05: Kreeka Vabariik, Olimpiakes Aerogrammes AE ja Olimpiaki Aeroporia AE vs. Euroopa Komisjon (ECLI:EU:T:2010:386, punktid 135); ja kohtuasi C-287/12 P: Ryanair Ltd vs. Euroopa Komisjon (ECLI:EU:C:2013:395, punktid 101–107).

⁽⁴⁸⁾ Kohtuasi 277/00: SMI (EKL 2004, lk I-4355, punkt 85); kohtuasi 52/84: Euroopa Komisjon vs. Belgia (EKL 1986, lk 89, punkt 14); kohtuasi C-142/87: Tubemeuse (EKL 1990, lk I-959, punktid 60–62).

⁽⁴⁹⁾ Kohtuasi C-610/10: Euroopa Komisjon vs. Hispaania („Magefesa”) [2012], avaldatud Euroopa Kohtu lahendite elektroonilises väljaandes (üldnimetus „kohtulahendid”), punkt 104, ja viidatud kohtupraktikas.

⁽⁵⁰⁾ Kohtuasi C-610/10: Euroopa Komisjon vs. Hispaania („Magefesa”), punkt 106.

- (120) 2012. aasta novembris ühendati Electrocentrale Paroşeni Electrocentrale Devaga uueks äriühinguks CEH. Ühinemisega võttis CEH üle kõik Electrocentrale Paroşeni õigused ja kohustused ning Electrocentrale Paroşeni kui eraldiseisev juriidiline isik kaotati. Järelikult on ühelt poolt Electrocentrale Paroşeni, kes võttis üle tegevuse, mida riigiabi soodustas, ja teiselt poolt CEH vahel, kellega ettevõtja ühendati 1. novembril 2012 ja kes võttis üle kõik tema õigused ja kohustused, õiguslik järjepidevus.
- (121) Termoelectricale antud riigiabi tagastamise kohustust tuleks seega laiendada CEH-le.

6.3.2. *Electrocentrale Deva – majanduslik järjepidevus CEH-ga*

- (122) Nagu on kirjeldatud põhjenduses 51, ei eksisteeri Electrocentrale Deva, kes sai sõltumatu juriidilise isikuna täielikult riigiabist kasu, ehkki ta oli Termoelectrica kontrolli all, enam sõltumatu äriüksusena. Sellest hoolimata on ühelt poolt Electrocentrale Deva, juriidilise isiku, kelle tegevust riigiabi soodustas, ja teiselt poolt CEH vahel, kellega ta ühendati 1. novembril 2012 ja kes võttis üle kõik tema õigused ja kohustused, õiguslik järjepidevus.
- (123) Lisaks viitavad mitmed asjaolud majanduslikule järjepidevusele Electrocentrale Deva ja CEH vahel, näiteks i) seoses Electrocentrale Deva ja Electrocentrale Paroşeni ühinemisega võttis uus äriühing CEH mõlemad ettevõtjad koos nende tegevusega seotud vara ja töötajatega üle 2012. aasta augustis; ii) uue äriühingu CEH peamine majandustegevus 2012. aastal oli elektrienergia tootmine nagu Electrocentrale Devalgi; iii) mõlemad äriühingud on täielikult riigi omandis: nagu näidatakse põhjenduses 50, olid Electrocentrale Deva ja Electrocentrale Paroşeni kuupäeval, mil elektrienergia tarnimine asjaomaste lepingute kohaselt lõppes, 100 % Termoelectica, täielikult riigi omandis oleva ettevõtte omandis; iv) uus äriühing CEH on samuti 100 % riigi omandis.
- (124) Eespool öeldu valguses on ühelt poolt Electrocentrale Deva ja Electrocentrale Paroşeni kaudu Termoelectrica ning teiselt poolt CEH vahel õiguslik ja majanduslik järjepidevus. Seoses sellega ei katkesta enne Electrocentrale Deva ja Electrocentrale Paroşeni ühinemist toimunud aktsiate ülekandmise sõltumatul hindamisel põhinev võla kapitaliseerimine (põhendus 50) asjassepuutuva kolme äriühingu vahelist järjepidevust. Aktsiatehing ei mõjuta abisaaja (te) samasust, riigiabiga seoses saadud ja aktsionäri samasusest sõltumatult ülekantud soodustusi, lisaks oli enne 2011. aastat ja pärast ühinemist CEHga aktsionäriks lõppkokkuvõttes Rumeenia riik. Sellest järeldub, et tagastamiskohustust Electrocentrale Deva ja Termoelectrica suhtes tuleks laiendada CEH-le.

6.3.3. *Sissenõudmist puudutav järeldus*

- (125) Sissenõutava abi summa (ilma intressita) peaks Electrocentrale Deva puhul olema 3 656 675 Rumeenia leud ning Termoelectrica puhul 22 619 821 Rumeenia leud. Electrocentrale Deva, Termoelectrica ja CEH vahelise õigusliku ja majandusliku järjepidevuse valguses tuleks mõlemale abisaajale antud riigiabi tagastamise kohustust laiendada CEH-le.

7. KOKKUVÕTE

- (126) Ühelt poolt Hidroelectrica ja teiselt poolt Termoelectrica ja Electrocentrale Deva sõlmitud asjaomased lepingud sisaldasid aastatel 2010 ja 2011 elektrienergia soodustariife viimati nimetatud ettevõtjate kasuks, moodustades riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 mõistes. Rumeenia rakendas ebaseaduslikult seda abi, rikkudes aluslepingu artikli 108 lõiget 3. Kõnealune riigiabi ei ole siseturuga kokkusobiv,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigiabi, mille summa oli Electrocentrale Deva puhul 3 656 675 Rumeenia leud ja Termoelectrica puhul 22 619 821 Rumeenia leud ning mida Rumeenia riik andis ebaseaduslikult elektrienergia soodustariifide näol, mida rakendati nende ettevõtjate kasuks, rikkudes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, ei ole kokkusobiv siseturuga.

Artikkel 2

Rumeenia peab artiklis 1 osutatud kokkuseobimatu riigiabi abisaajatelt sisse nõudma. Riigiabi tagastamise kohustust laiendatakse ettevõttele CE Hunedoara.

Sissenõutavate summade pealt tuleb arvestada intresse alates kuupäevast, mil abi abisaajatele kättesaadavaks tehti, kuni abi tegeliku tagastamiseni.

Intress arvutatakse liitintressina vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 ⁽⁵¹⁾ V peatükile.

Artikkel 3

Artiklis 1 osutatud abi nõutakse sisse viivitamata ja tõhusalt.

Rumeenia tagab käesoleva otsuse täitmise nelja kuu jooksul alates otsuse teatavakstegemisest.

Artikkel 4

Rumeenia esitab kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest järgmise teabe:

- igalt abisaajalt tagasinõutava abi kogusumma (põhisumma ja intressid);
- käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus, sealhulgas tõendid, et sissenõudekorraldusele anti Termoelectrica likvideerimismenetluses sobiv järjekoht;
- kui Termoelectrica on võimatu sissenõudekorraldust täita, Termoelectrica suhtes antud korraldus äriühing lõpetada ning tõendid, et Termoelectrica tõepoolest turult lahkub;
- dokumendid, mis tõendavad, et abisaajatele on antud korraldus abi tagastada.

Rumeenia teavitab komisjoni käesoleva otsuse rakendamiseks võetud riiklike meetmete edenemisest seni, kuni artiklis 1 osutatud abi on täielikult tagasi makstud. Rumeenia esitab komisjoni taotluse korral viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Samuti esitab Rumeenia üksikasjalikud andmed abisaajatelt juba tagasi saadud abisummade ja intresside kohta.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Rumeeniale.

Brüssel, 20. aprill 2015

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Margrethe VESTAGER

⁽⁵¹⁾ Nõukogu otsus (EÜ) nr 794/2004, 21. aprill 2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1, täiendavate parandustega).

LISA

HINNANG MAJANDUSLIKULE EELISELE – ÕKONOMEETRILINE ANALÜÜS

Õkonomeetrilise analüüsi põhimõtted ja kirjeldus

Komisjoni tehtava õkonomeetrilise analüüsi eesmärk on luua uurimisalaste lepingute kohta võrdlushinnad, mis saadakse andmekogus olevate ning uurimise all mitte olevate lepingute regressioonanalüüsist, kasutades nende lepingute elemente. Esiteks võimaldab regressioonanalüüs konstrueerida võrdlushinna andmekogus olevate lepingute näitajate põhjal („valimisised prognoosid“). Teiseks kasutatakse regressioonanalüüsi tulemusi uurimisalaste lepingute jaoks võrdlushinna prognoosimiseks, võttes arvesse nende lepingute näitajaid („valimivälised prognoosid“). Regressioonanalüüsis kirjeldatakse andmekogus olevate lepingute vahelisi hinnaerinevusi järgmiste näitajate abil: ostetud kogus ja aastamuutujad ⁽¹⁾.

Õkonomeetrilises analüüsis lähtutakse põhimõttest, et hinnategureid on palju, näiteks kogused. Oleks eksitav võrrelda eri lepingutes sisalduvaid hindu ilma neid tegureid arvesse võtmata. Seepärast on käesolevas kvantitatiivses analüüsis lähtutud põhimõttest, et teatavaid väliseid tegureid arvesse võttes saab eri lepingutes sisalduvaid hindu paremini võrrelda. Kui normimist ei toimuks, saaks sisuliselt võrrelda vaid identseid lepinguid.

Selle empiirilise analüüsi eesmärk ei ole hinnata hindade ja teatavate väliste tegurite põhjuslike seoseid. Näiteks eeldaks mõne teguri ja hindade põhjuslike seoste hindamine seda, et käsitletakse endogeensuse riski, st riski, et väljajäetud muutujate või samaaegsuse mõju tõttu mõjutab sõltumatut muutujat ennast (nt kogused) sõltuv muutuja (nt hind). Käesoleva kvantitatiivse analüüsi eesmärk on „normeerida“ eri lepingutes sisalduvad hinnad, et muuta need omavahel paremini võrreldavaks. Normeerimine on vajalik, kuna lepingud ja tarnete näitajad ei ole täiesti identsed.

Regressioonanalüüs hõlmab asjaomaste kahepoolsete lepingute põhijooni:

- regressioonis on muutujaks kogus, mis näitab, et hinnad on tavaliselt seda väiksemad, mida suuremad on ostetud kogused ⁽²⁾;
- aastamuutujate lisamisega kajastatakse ajamõõdet ja aastate lõikes toimuda võivaid muutusi turutingimustes.

Empiirilise analüüsi esimese sammuna on tabelis 1 esitatud andmekogus sisalduvaid lepinguid käsitleva regressioonanalüüsi tulemused.

Empiirilise analüüsi teise sammuna on komisjon määranud iga aasta kohta kindlaks võrdlushinna ja seejärel lepinguid selle võrdlushinna suhtes kontrollinud, et otsustada, kas Hidroelectrica nõutud hinnad olid modelleeritud võrdlushinnast madalamad või kõrgemad. Võrdlushinna kindlaksmääramiseks kasutatud meetodeid on üksikasjalikult kirjeldatud järgmiste sammude abil.

Esiteks arvutatakse iga uurimisalase lepingu puhul, kas ja kui palju erineb iga-aastane tegelik hind vastavast võrdlushinnast, mida arvutatakse regressiooni ja lepingu näitajate alusel.

Teiseks tehakse kindlaks leping, mille hinnaerinevus võrdlushinnast ülespoole on kõige suurem („*most-upward-diverging*“ ehk MUD) ⁽³⁾. See on andmekogus olev leping, mille vaadeldav hind on võrreldes sellele vastava võrdlushinnaga kõige kõrgem (absoluutarvudes). Põhjendatud on sellise MUD-lepingu valimine, mille puhul hinnaerinevus ületab võrdlushinna prognoositud keskmise, olles siiski konservatiivne. Esiteks ei selgita õkonomeetriline mudel kõiki andmekogus olevaid vaadeldavaid hindu ning prognoositud võrdlushinna puhul võetakse arvesse sellest üles- või allapoole jäävat usaldusvahemikku ja vea ülemmäära. Teiseks tuleb ka reaalsel turul ette kõrvalekaldeid ühest võimalikust hinnast. Turupõhiste lepingute hulgast võetud MUD-leping (vt põhjendused 42–45) annab kvantitatiivset teavet säärase kõrvalekallete võimalikust ulatusest ja näitab väljaarvutatud võrdlushinna ümber olevat turupõhist vahemikku.

⁽¹⁾ Arvesse ei ole võetud andmekogus määratletud muutujaid, mis on lepingu kestus ja ostja müüigiprofiil, kuna need ei ole statistika seisukohalt olulised.

⁽²⁾ Andmete esialgses töötluses jäeti kõrvale lepinguid puudutavad kolme aasta andmed, mis vastavad ALRO kontsernisisesele müügile aastatel 2009–2011, kuna need kajastavad tõenäoliselt teistsuguseid turutingimusi kui kahepoolsetes lepinguläbirääkimistes tarnija ja sõltumatu ostja vahel valitsevad turutingimused, mis on käesoleva juhtumi keskmes.

⁽³⁾ Regressioonanalüüs on tehtud ajavahemikku 2009–2011 kuuluvate üksikute lepingute andmete 137 vaatluse põhjal.

Kolmandaks on MUD-lepingu hinnaerinevust kasutatud selleks, et eraldada vaadeldud hinnad, mis olid võrdlushinnast kõrgemad, võrdlushinnast madalamate hindadega lepingutest.

- kui lepingu vaadeldav hind on sellele vastavast võrdlushinnast kõrgem ja kui selle lepingu hinnaerinevus on suurem kui MUD-lepingu hinnaerinevus, ⁽¹⁾ loetakse lepingut esialgu turutingimuste mittevastavaks;
- muul juhul tuleks lepingut lugeda turutingimuste vastavaks.

Allpool olevas tabelis on esitatud andmekogu regressioonanalüüsi tulemused. Regressioon selgitab 36 % andmetes esinevast varieerumisest. Tabelis esitatud hinnangulisi tegureid kasutatakse teises etapis, et leida uurimiseluste lepingute võrdlushind (valimivälised prognoosid), eeldades, et tegemist on samuti jaemüügilepingutega nagu andmekogus olevate lepingute puhul.

Ökonomeetrilise analüüsi tulemused

Tabel 1

Regressioonanalüüs

Source	SS	df	MS	Number of obs = 137		
Model	4218,7868	5	8436,95736	F(5,131)	=	14,73
Residual	75057,7748	131	572,960113	Prob > F	=	0,0000
Total	117242,562	136	862,077659	R-squared	=	0,3598
				Adj R-squared	=	0,3354
				Root MSE	=	23,937

Average price RON ~ h	Coef.	Std. Err.	t	P > t	[95 % Conf. Interval]	
Annual quantity GWh year	-,0114518	,0078662	-1,46	0,148	-,027013	,0041094
2008	26,39286	6,212094	4,25	0,000	14,10385	38,68186
2009	44,00499	6,668892	6,60	0,000	30,81234	57,19765
2010	32,16928	6,525077	4,93	0,000	19,26112	45,07744
2011	49,21547	6,458884	7,62	0,000	36,43826	61,99268
_cons	153,9978	5,159037	29,85	0,000	143,792	164,2036

Järgmistes tabelites on esitatud empiirilise analüüsi tulemused. Selles analüüsis on kasutatud regressioonanalüüsi, mille andmed on esitatud tabelis 1, kusjuures iga aasta puhul on MUD-leping valitud iga lepingu hinnangulise hinna ja sellele vastava vaadeldud hinna hinnataseme erinevuste põhjal (RON/MWh). Tabelites 2 ja 3 on esitatud Hidroelectrica iga-aastaste (st 2009–2011) lepingujärgsete ostuhindade ja kahe uurimiseluse ettevõtja kohta modelleeritud võrdlushinna vahelised erinevused.

2009. aastal oli MUD-lepingu (st andmekogus olev leping, mille puhul on vaadeldud hinna ja sellele vastava prognoositud hinna vahe kõige suurem) hinnanguline hinnaerinevus 69,73 RON/MWh. Kummagi Hidroelectrica ning Termoelectrica ja Electrocentrale Deva vahelise lepingu puhul ei ole vaadeldud hinna ja prognoositud hinna vahe suurem kui 69,73 RON/MWh (vt tabel 2).

⁽¹⁾ Algne MUD-väärtus 2011. aastal vastab OMV Petromi kontsernisisesele müügile. Kuna sellised kontsernisisesed müügitehingud nagu ALRO puhul (vt joonealune märkus 2) kajastavad tõenäoliselt teistsuguseid turutingimusi kui need, mis valitsevad kahepoolsetes lepinguläbirääkimistes tarnija ja sõltumatu ostja vahel, mis on käesoleva juhtumi keskmes, kasutatakse selle asemel järgmist MUD-väärtust.

2010. aastal oli MUD-lepingu hinnaerinevus hinnanguliselt 45,36 RON/MWh. Kummagi Hidroelectrica ning Termoelectrica ja Electrocentrale Deva vahel sõlmitud lepingu vaadeldud hind on kõrgem prognoositud hinnast ja hinnaerinevus on suurem kui 45,36 RON/MWh, st Termoelectricaga sõlmitud lepingu puhul on hinnaerinevus 53,05 RON/MWh ja Electrocentrale Devaga sõlmitud lepingu puhul 51,37 RON/MWh (vt tabel 2).

2011. aastal oli MUD-lepingu hinnaerinevus hinnanguliselt 30,12 RON/MWh. Kummagi Hidroelectrica ja Termoelectrica ning Hidroelectrica ja Electrocentrale Deva vahel sõlmitud lepingu vaadeldud hind on kõrgem prognoositud hinnast ja hinnaerinevus on suurem kui 30,12 RON/MWh, st Termoelectricaga sõlmitud lepingu puhul on hinnaerinevus 38,62 RON/MWh ja Electrocentrale Devaga sõlmitud lepingu puhul 32,64 RON/MWh (vt tabel 2).

Tabel 2

Lepingute analüüs asjaomasel ajavahemikul 2009–2011

	(RON/MWh)		
TERMOELECTRICA	2009	2010	2011
Vaadeldud hind (VH)	227,40	230,00	234,40
Prognoositud hind (PH)	187,69	176,95	195,78
Erinevus (VH – PH)	39,71	53,05	38,62
MUD	69,73	45,36	30,12
Erinevus: vaadeldud hind – prognoositud hind + MUD	< MUD	7,69	8,50
ELECTROCENTRALE DEVA	2009	2010	2011
Vaadeldud hind (VH)	230,20	234,00	234,00
Prognoositud hind (PH)	192,28	182,63	201,54
Erinevus (VH – PH)	37,92	51,37	32,46
MUD	69,73	45,36	30,12
Erinevus: vaadeldud hind – prognoositud hind + MUD	< MUD	6,01	2,34

Eespool esitatud andmetest nähtub, et hinnad, mida Hidroelectrica 2010. ja 2011. aastal nii Termoelectrice kui ka Electrocentrale Devale maksis, on andmekogus olevate lepingute põhjal kindlaks tehtud mõistlikust võrdlushinnast kõrgemad. Kõnealusel juhul on võrdlus tehtud jaemüügilepingute (kõik andmekogus olevad lepingud) ning Hidroelectrica ja Electrocentrale Deva ning Termoelectrica vaheliste hulgimüügilepingute põhjal. Teisisõnu sisaldavad modelleeritud võrdlushinnad jaemüügikulusid, mida kaks kõnealust lepingut ei sisaldanud, ja seega on modelleeritud võrdlushinnad kõrgemad kui vastavad hulgimüügihinnad. Seetõttu on nimetatud erinevuse kajastamiseks mõõdapääsmatu arvata MUDi absoluutväärtusest maha 5 % jaemüügmarginaal⁽¹⁾. Tulemused on esitatud allpool olevas tabelis. Need kinnitavad täiendavalt, et kahe kõnealuse tarnija hinnad olid 2010. ja 2011. aastal turu võrdlushindadest kõrgemad.

Tabel 3

Lepingute analüüs, kus asjaomase ajavahemiku puhul (2009–2011) on rakendatud 5 % jaemüügmarginaali mahaarvamist

	(RON/MWh)		
TERMOELECTRICA	2009	2010	2011
Vaadeldud hind (VH)	227,40	230,00	234,40
Prognoositud hind (PH)	187,69	176,95	195,78

(¹) Aluseks on võetud ettevõtja hinnalisandi mediaanväärtus Rumeenias, KPMG Report for Energy Holdings, mai 2014, 3. lisa, lk 53.

(RON/MWh)			
TERMOELECTRICA	2009	2010	2011
Erinevus (VH – PH)	39,71	53,05	38,62
MUD	69,73	45,36	30,12
Erinevus: vaadeldud hind – ((proгноositud hind + MUD) – 5 %)	< MUD	18,81	19,80
ELECTROCENTRALE DEVA	2009	2010	2011
Vaadeldud hind (VH)	230,20	234,00	234,00
Proгноositud hind (PH)	192,28	182,63	201,54
Erinevus (VH – PH)	37,92	51,37	32,46
MUD	69,73	45,36	30,12
Erinevus: vaadeldud hind – ((proгноositud hind + MUD) – 5 %)	< MUD	17,41	13,92

Kokkuvõttes näitab ökonomeetiline analüüs, et Termoelectrica ja Electrocentrale Deva puhul olid lepinguhinnad turuhindadest kõrgemad. Võttes aga arvesse mõõtemääramatuse suurt vahemikku, mis mudelis ei kajastu, tuleb ökonomeetrilise analüüsi tulemusi täiendada majandusliku lisateabega, mis puudutab Hidroelectrica toimimisviisi vastavust turutingimustele ja/või muid lepinguandmeid.